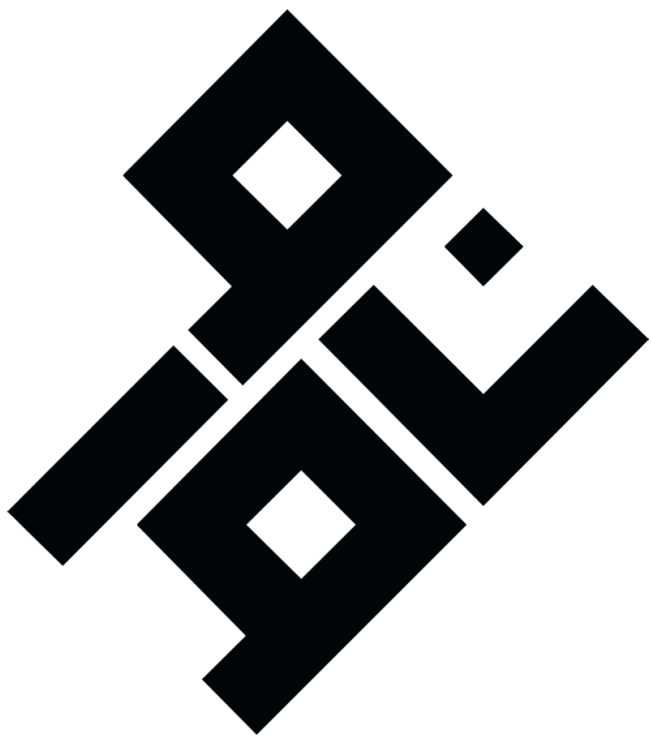

یہ کہوونی تومہتی ئیسلام

د. زاکیر نایک : و. وریا عمر علی

تہفسیری نوور

يەكبوونى ئومەتى ئىسلام

نووسەر: دكتور زاكىرنايك

ومرگىپ: ورىيا عمر على

۱۴۳۸ كۆچى ----- ۲۰۱۷ زايىنى

بىئەتنەن زىننەت

❁ ناۋى كىتەپ: يەگىۋونى ئومەتى ئىسلام

❁ نووسەر: زاكىر ناىك

❁ وەرگىچە: وريا عمر على

❁ ناۋى زىننەت: بابەتە فېكرىيەكان - ۋمارە (۱۷)

❁ تىراژ : ۱۰۰۰

❁ نۆرەى چاپ: يەكەم - ۲۰۱۷

❁ دىزايىن: ناۋەندى رېنۋېن

❁ قىسپارە : ۲۱×۱۴

لە بەرپۇبەرايەتى گىشتى كىتەپخانە گىشتىيەكان ۋمارەى

سپاردنى (۱۱۴۲) ى سالى (۲۰۱۷) پى دراۋە

سەرچەم مافەكانى ئەم بەرھەمە پارىزراۋە بۇ ناۋەندى رېنۋېن ©

رېنۋېن رېگە نادات بەبى رېكەۋتەن و مۇلەتى رېگە پېدان ئەم بەرھەمە بلاۋىكرىتەۋە

جا بە لەجاپدانەۋە و كۆپىكرىنى بىت يا بەھەر شىۋازىك تر

بۇيە رېنۋېن بەمافى خۇى دىزانىت سەرپىچىكارىش رېۋبەرۋى سزى ياساى بكانەۋە

ناۋەندى رېنۋېن : ۰۷۵۱۱۴۰۸۸۶۸ - ۰۷۵۰۱۲۶۹۶۸۹ - ۰۷۷۰۱۹۲۲۷۴۹

Renwen۲۰۰۹@yahoo.com

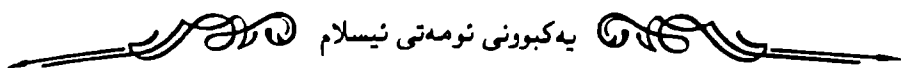
پێشهکی رێنۆین

له پاش سوپاس و ستایشی پهروهردگار، دروود و رحمت و بهرکهت ببارێت به سهر پێغه مبه‌ری ئازیزمان تا روژی مه‌حشر.

خوێنه‌رانی ئەزیز ..

ئەم کتێبه‌ی به‌ر ده‌ستت له‌ بنچنه‌دا بریتیه‌ له‌ وتاریکی دکتۆر زاکیڕ نایک ده‌رباره‌ی "یە کبۆونی ئومەتی ئیسلام" که‌ له‌ دووتوی زنجیره‌ کتێبه‌کانی هه‌گبه‌ی نایک ناوه‌ندی رێنۆین بلّوی ئەکاته‌وه‌ .

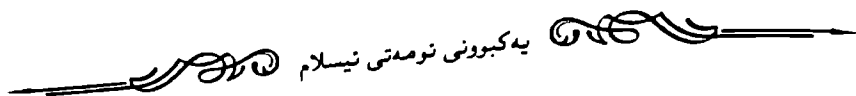
ئەزیزان، کاتی‌ک پێغه‌مبه‌ر (ﷺ) له‌ ژياندا مابوو خۆی ولامی خه‌لکی ئەدایه‌وه‌ ئه‌ویش به‌ پشت به‌ستن به‌ وه‌حی خودایی، دوا‌ی وه‌فاتی ئازیزمان و زیاتر بلّو بوونه‌وه‌ی ئیسلام به‌ جیهاندا، پرسیاره‌کان له‌ هه‌مبه‌ر ده‌قه‌کانی شه‌ریعت زیاتر و ژۆد تر بوون و له‌ هه‌موو سنوره‌کانه‌وه‌ ئاراسته‌ی هاوه‌لانی ئازیز و زانیان ئه‌کران، ئه‌وانیش به‌ گوێزه‌ی تیگه‌یشتنیان و به‌ پشت به‌ستن به‌ خودی ده‌قه‌کان وه‌لامیان ئەدانه‌وه‌، به‌لام به‌ بۆنه‌ی به‌ر بلّوی

ناوچه کان و کۆنه کردنه وهی فهرمووده کانی سهروه رمان، زۆر جار
 راجیایی له نیوان هاوه لّان و زانایانی پاش ئه وانیش سهری هه لّداوه،
 تا ئیستاشی له گه لّ بیّت زانایان ویستوو یانه له سه ر تیگه یشتنیان
 بوّ ده قه کان هاوړاییه ک بیته کایه وه، تاوه کو به هۆیه یه کړیزی
 ئومه تی ئیسلام بیارێزێت .

ئه وهی جیی داخه له ناو میژووی ئیسلامیماندا به هۆی لیک
 تیینه گه یشتن و جیبه جی نه رکردنی ئادابه کانی جیاوازییه کانمان،
 توشی چه ندان نه هامة تی و داخوړان بووین که تاوه کو ئیستا
 ئومه تی ئیسلامی پێوه ی ئه نالینێ.

ئه م کاره ی دکتۆر زاگیر نایک " به شیکه له وه ولّانه ی که له
 پێگه ی مه عریفیه وه ئه وه ئاراسته ی تاکی موسوّلمان بکات که یه ک
 پیزی و یه کبوونی ئومه تی ئیسلام پێویسته له هه ره کاره
 پێشینه کانی تاکی ئیماندار بیّت .

یہ کیوونی نومہ تی نیسلام

پیشہ کی نووسہ

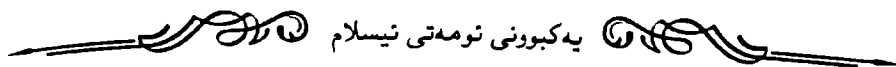
الحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله و علي آله واصحابه
أجمعين، أما بعد: أعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن
الرحيم، واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا. رب اشرح لي صدري
ويسِّر لي أمري و احلل عقدة من لساني، يفقه قولِي.

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته...

یہ کیوون له نومہ تی نیسلامدا بابہ تیکی گرنگ، بی وینہ، وہ زور
ہستیارہ. گرنگہ، چونکہ ہموموسولمانان دہزانن کہ
"یہ کیوون" نیہ له نومہ تی نیسلامدا، بویہ بابہ تیکی زور گرنگہ.

بابہ تیکی بی وینہ یہ چونکہ وہك زوربہ تان ناگاداربن کہ زورینہ ی
وتارہ کانم مہ بہ ست پییان بانگہ وازکردنہ پووه و مسولمان
ناموسولمانیش بہ بی جیازای، زیاتر دوو جور وتار پیشکش

دہ کہ م:

جۆرئك كه په يوه ندى به به راورد كړدى ئاينه كانه وه هيه، بؤ
نمونه: ليكچون له نيوان هيندوسى و ئيسلامدا. ليكچوون له نيوان
ئيسلام و ئاينى گاودا.

محمد (دردى خوى لى بيت) له كتيبى پيرؤزى هيندوسيدا،
محمد (دردى خوى لى بيت) له زؤريه كتيبى پيرؤزه كاني
جيهاندا.

ئايا عيسا (سهلامى خوى لى بيت) خوايه؟ ئايا عيسا (سهلامى
خوى لى بيت) له خاچ دراوه؟ وه وتارى جؤراو جؤر.

ئهم وتارانه هرچه نده پويان له نا موسولمان بووه كه
زانباريان پى بدرئ له سهر ئيسلام و به راورد كړدى ئاين، ته نانه ت
سوديان به موسولمانانيش گهياندووه به گشتى بؤ بانگه واز كړدى له
نيوان برا موسولمانه كاندا. بؤيه بؤ وتاره كان ئاراسته ي موسولمان
و نامسولمان كراون، كه واته وتاره كاني به راورد كړدى ئاينه كان بؤ
هر دولايه.

یە کبۆونی نۆمەتی ئیسلام

جۆره کانی تری وتار که پیشکەشی دەکەم زیاتر لە سەر ئەر
بابەتانەن که پوودە دەن و بەهۆیانەوه میدیاکان هێرش دەکانه سەر
ئیسلام. بۆ نمونە: مافی ئافرەت لە ئیسلامدا، یان خەڵک وائەزانی
ئەمڕۆ سەردەمی زانست و تەکنەلۆجیا یە ئیسلام بەسەر چوو
بۆیە "قورئان و زانستی سەردەم" م باس کردوو.

ئەم وتارانە ی گروپی دوو پەرویان هەیە: موسوڵمانان فێری
مافی ئافرەت ئەکات لە ئیسلامدا مەعریفە یەکی زانستی ئەبەخشیت
دەربارە ی ئیسلام.

لە هەمان کاتدا موسوڵمانان فێردەبن دامەزراوین سەر
ئایەنە کە یان ، لە راستی ئایەنە کە یان خۆش نوود بن.

چەند وتاریکی دیکەم پیشکەش کردوو کە تاییەتن بە
موسوڵمان، بۆ نمونە: "قورئان پێویستە بە تێگەشتنەوه
بخوێنرێتەوه". چونکە هەندێ لە موسوڵمانان ئەلێن پێویست ناکات
قورئان بە تێگەشتنەوه بخوێنرێتەوه بۆیە ئەم وتارەم پیشکەش
کردوو، لە ژێر ناوێشانی "دەعوە، یان وێران کردن" ئەم وتارانە

—————— ❦ —————— يەكپرونى ئوممىتى ئىسلام —————— ❦ ——————

بە تايىبەتى بۇ موسولمانن، ھەرچەندە ناموسولمانانىش سود
وەرەگرن، بەلام زياتر بۇ موسولمانانە.

بۆيە دەلىم بابەتى ئەمىز بى وىنەيە چونكە بە زۆرى بۇ
موسولمانانە، نا موسولمانانىش لەوانەيە سود وەريگرى، بەلام بە
شىۋەيەكى سەرەكى بۇ موسولمانانە، "يەك بوون لە ئوممەتى
ئىسلامدا".

بۆيە بابەتەكەم ھەستيارە چونكە جياواز لە بابەتەكانى ترم كە
بۇ موسولمانان بوون تەنھا بەشىكى بچوكى موسولمانان باوھريان
وايە كە پىۋىست ناكات قورپان بە تىگەيشتەنەوە بخوینرىتەوە،
زۆرىەشى باوھپى وایە كە پىۋىستە بە تىگەيشتەنەوە بخوینرىتەوە.
ھەندى گروپى موسولمانان دەلىن كە پىۋىست ناكات دەعوە بكرىت،
زۆرىەشى باوھپى وایە كە پىۋىستە بكرىت.

بەلام ئەم بابەتە "يەك بوون لە ئوممەتى ئىسلامدا" ھەستيارە
چونكە ھەريەككە لە ئىمە ئەگرىتەوە، جا ھەر جۆرىكى موسولمان
بىت، دالوا لە ھەمووان دەكەم كە تكايە بە وريايىەوە سەرنج بدەن

یە کبۆونی ئومەتی ئیسلام

بۆ مەبەستی بابەتە کەم. **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** پێ نیشان دەر ئە بیت وێنە یەکی
پاستی ئیسلام .

لەم بابەتەدا " **يَهْ كَبُوونْ** لە ئومەتی ئیسلامدا " لەوانە یە
نەتوانم هەموو لایەنەکان و چارەسەرەکان بخەمە پوو، بەلام هەول
ئەدەم لایەنە سەرەکییەکان بخەمە بەرچاو.

دکتۆر زاکیرنایک

ھۆكەرەكانى جىياوازى نىۋان موسولمانان

ھۆكارى يەكەم بۇ جىابوونەۋە لە ئومەتى ئىسلامدا، بە ھۆى ئەۋ
لايەنە جىياوازانەيە كە ھەمانە. ھەرۋەھا قوتابخانەى جىياواز لە نىۋان
ئومەتى ئىسلامدا، لەۋانەيە پىتى بلىن مەزھەب يا مەصلەق يان
موصەللا. لە بەر ئەۋە ھۆكارى سەرەكى، يەكەم ھۆكار، گەرەترىن
ھۆكار، بە ھۆى ئەۋ لايەنانەيە كە ھەن لە ئومەتى ئىسلامدا،
ھەرۋەھا قوتابخانەى جىياواز، مەزھەبەكان يان مەصلەقەكان يان
موصەللاكان. بە شىكى زۆرى وتارەكەم لە شىۋەى پرسىيارو ۋەللام
دەبىت كە زۆرىەى كات ئەپرسىرىن لە ژيانماندا.

بۆيە پرسىيارەكەم ھەرچىيەك بىت كە ئەيكەم، ھەرەكەسىك
ئەتۈانى ھەمان پرسىيار لە خۆى بكات، ھەرۋەھا ۋەللامى خۆشى
بداتەۋە، ۋە بگاتە ئەۋەى ھەرەكەسىك لە كۆيدا دەۋەستىت.
ھەرۋەكو زۆرىەتان ئەزانن كە كلىلى سەرەكى بۇ بانگەوز يان بۇ
چاكسانى، بە بۆچونى من لە قورئاندايە، لە ئايەتتىكى قورئان.
سورەتى آل عمران، ئايەتى ۶۴ دەفەرەمۆيت:

یەکیبونی نومه تی نیسلام

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَامٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ
وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا
أَشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾

له نۆڤه ی وتاره کاندە ئاماژەم پێ یاوه که ئەم ئایەتە ی قورئان
ئەفەرموی (ئە ی ئەوانە ی که کتێبتان بۆ پەوانە کراوه وەرن بە
دەم بەرنامە یە که وه که هاوبە شه له نێوان ئێمه و ئێوه شدا، که سی
تر نه پەرستین جگه له الله، وه هیچ هاوه لێکی بۆ بریار نه دەن)
هەرچە ندە ئاماژە به ئە هلی کیتاب ئە کات، به تایبە تی جوله که و
گا و، ئە کرێت ئاماژە به هەر جوړێکی نا موسولمانیش بکات،
هیندۆسی بیّت یان یا بودی یان جایی.

(وەرن بە دەم بەرنامە یە که وه که هاوبە شه له نێوان ئێمه و
ئێوه شدا) وه ئە گەر هەنگاوێک زیاتر بنێین، به بۆچونی من به سەر
نومه تی ئیسلامیشدا ئە چه سپێت. کاتێک جیاوازیمان هیه له
نومه تی ئیسلامدا، باشترین شت بریتییه له (وەرن بە دەم

به برنامه یه که وه که هاوبه شه له نیوان ئیمه و ئیوه شدا (بۆیه ئم به شه ی ئایه ته که، به بۆچونی من ده توانریت بۆ ئیسلامیش به کار بهینریت وه باشتین پێگه یه بۆ چاکسازی کردن (إصلاح)، بۆ راست کردنه وه ی موسولمانان که به ره و پێگه ی راست بهرین. به شیوه یه کی ئاسایی کاتیک پرسیار له هر موسولمانیک بکهیت: "ئایا راستترین و باشتین کتیب له ئیسلامدا کامه یه؟ باشتین سه رچاوه ی زانیاری کامه یه له ئیسلامدا؟" ده لیت: "قورئان" ه، ماشاء الله. خه لاتی له سه ر وه رناگیریت، پرسیاریکی ساده، وه لایمکی ساده، که س ناپازی نییه.

به لام جاری هیچ گرنگ نییه.

پرسیاری دووهم: "سه رچاوه ی زانیاری کامه یه له دوا ی قورئان؟"

وه لاکه که ی بریتیه له: "حه دیت" ماشاء الله. دووان به بی جیاوژی. فه رموده ی پیغه مبه ر (درودی ی خوا ی لی بیت)، له وانه یه بلتین سوننه ت، له وانه یه بلتین هه دیت.

یەکیرونی نۆمەتی نیسلام

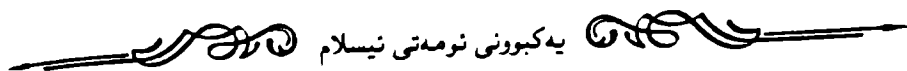
دووان بە بێ جیاوازی، هەموو کەسێک پازییە، هەر جۆریکی
موسولمان بێت، پازییە یە کەم سەرچاوە قورئانە دواى ئەوەش
فەرمودە.

ئێستا زۆربەمان ئاگادارین کە فەرمودەکان جیاوازیان هەیە،
هەندیکیان "صحیح" ن کە بەهێزن، پشت پاستکراوەن، هەندیکى
تریان "ضعیف"ن، هەندیکیان "موضوع"ن کە تێکەڵاوە
هەلبەستراون.

کام فەرمودەیان پێویستە موسولمان گوێزێتی بێت؟
"فەرمودەى صحیح" ما شاء الله.

سێ پرسیار و وەڵامە کە هەروەکو خۆی ئەمەینێتەو، جیاوازی
دروست ناکات، لە هەر جۆریکی موسولمان بپرسیت، سەر بە هەر
گروپیەک بێت، سەر بە هەر لایەنێک بێت، هەمان وەڵامە.

یە کەم سەرچاوە بریتییە لە قورئان، کەلامى خوا، قسەى خوا،
سەرچاوەى دووهم بریتییە لە وتەکانى پێغمەبەر، حەدێشەکان،
گێڕانەوێشەکانى پێغمەبەر.

یەکیوونی نۆمەتی نیسلام

سێیه‌میش، له‌ فهرموده‌کاندا ئه‌بێت گۆڤرایه‌لی کامیان بین،

فهرموده‌ی سه‌حیح.

دوو جوړ بیرکردنه‌وه‌ نییه‌ (وهرن به‌ده‌م به‌رنامه‌یه‌که‌وه‌ که‌

هاوبه‌شه‌ له‌ نیوان ئیمه‌و ئیوه‌شدا)

ئێستا به‌ پێی ئه‌م سێ وه‌لامه‌ زیاتر له‌ سه‌ر بابه‌ته‌که‌ ئه‌دوین.

به‌لام کاتی‌ک که‌ پرسیاړیک له‌ موسوڵمانی‌ک ئه‌که‌م که‌ سه‌ر به‌ کام

قوتابخانه‌یه‌ یان کام مه‌زه‌به‌، زۆربه‌ی خه‌لکی هیندستان پیم ئه‌لین

"حه‌نه‌فی" ن، هه‌ندی‌ک له‌وانه‌یه‌ که‌ بلین "شافیعی" ن، ئه‌گه‌ر بچه‌

ده‌ره‌وه‌ی هیندستان ئه‌م پرسیاړه‌ بکه‌م، جگه‌ له‌ "حه‌نه‌فی" و

"شافیعی" له‌وانه‌یه‌ بلین "حه‌مه‌لی" م، یان هه‌ندی‌ک له‌وانه‌یه‌ بلین

"مالیکی" م، به‌لام له‌ هیندستان زۆربه‌ی موسوڵمانه‌کان به‌ خویان

ئه‌لین "حه‌نه‌فی" هه‌ندی‌کیش به‌ خویان ئه‌لین "شافیعی"، می

دیکه‌ش هه‌ن به‌لام ئه‌م دووانه‌ سه‌ره‌کین.

بەكبۇنى نۆمەتى نىسلام

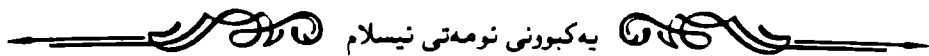
پرسىيارىكى ترم ھەيە: "برام بۆچى ھەنەفەيت؟ بۆچى شافىعى نىت؟"

ئەو ۋەللامەى باۋە و پىم دەلەيت: "لەبەر ئەۋەى دايك و باۋكم ھەنەفەين، منىش ھەنەفەيم."

ئىنجا پرسىيار دەكەم: "ئەى ئەگەر باۋكت شافىعى بوایە؟" پىم دەلەيت: "زاكىرى برام، ئەگەر باۋكم شافىعى بوایە، منىش شافىعى ئەبووم."

ۋەللامەكە ئاسانە. دەلەيم: "زۆر باشە" تا ئىرە زۆر ئاسانە... "ئەى ئەگەر دايك و باۋكت موسولمان نە بونايە، چى دەبوويت؟"

ئىنجا بۆ ماۋەيەكى زۆر بىدەنگ دەبەيت. دەلەيم: "برام بۆ ۋەلام نادەيتەۋە؟" لەۋانەيە زۆر بە كزى ۋەلام بداتەۋە بلىت: "لەۋانەيە منىش ناموسولمان دەرىچوومايە." دەلەيم: "باشە ئەگەر تەمەنت ۳۰-۴۰ سال بوایە، ئىنجا ۋەلامت بدامايەتەۋە كە تۆ ناموسولمانىت"، "ھىندۆسىت يا گاۋرىت يا جۈلەكەيت يان جايىت."

یه کبرونی نومه تی نیسلام

وه لّام نه ده یته وه: "ناموسولمانم له بهر نه وی باوکم ناموسولمانه

یا دایکم ناموسولمانه."

"نایا چاوپوشیت لی ده کری؟"

بی دهنگ ده بیت وه لّام ناداته وه.

ده لّیم نه گهر "بلّیت به لی، نه وه هه موو ناموسولمانه کان نه مرق

چاوپوشیان لی ده کریت، چونکه دایک و باوکی زۆربه یان

ناموسولمانن"، بۆ ماوه یه کی زۆر بیدهنگه... ئینجا دوی

بیرکردنه وه، وه لّام یکم نه داته وه "نه گهر خوا هیدایه تم بدات،

موسولمان ده بم."

ده لّیم "باشه، نه گهر خوا هیدایه تت بدات، موسولمان نه بیت."

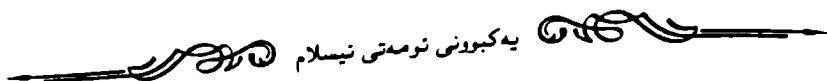
به لّام خوا له قورئاندا له سوره تی العنکبوت، نایه تی

٦٩ ده فه رمویت: ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

که نه گهر هه ولّ به ده یت له پێگه ی خوادا، تیبکوشیت له پێگه ی

خوادا، خوا ده رگای خۆیت بۆ والا ده کات.

یەکیبونی نۆمەتی نیسلام

پێوانەکه ئەوێهیه که پێویسته هەول بەدەیت، ئەگەر هەول
بەدەیت، هیدایەتت دەدات، ئەمە بەلێنی خوایه.

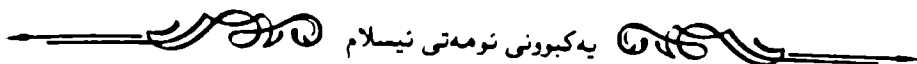
ئەگەر هەول بەدەیت لە پێگه‌ی خوادا، خوا دەرگای خۆیت بۆ
دەکاتهوه.

کەواته بنهماکه ئەوێهیه ئەگەر هەول بەدەیت، خوا دەرگای خۆیت
بۆ دەکاتهوه.

هەر وه‌کو دۆینی و^۱ پۆژانی پیشتریش که ناموسولمانه‌کان دین و
دەلێن "من له‌ خێزانیکی نا موسولمان له‌ دایک بووم، خه‌تای من
چییه؟"

منیش پێم وتن، وه‌ زۆربه‌تان دۆینی له‌وێ بوون، بۆم سه‌لماندن
که باشه‌ ئەگەر ئێستا نیسلام قبول بکه‌ن، هه‌موو تاوانه‌کانتان
ئه‌سپێنه‌وه، بۆیه هه‌یشتا هه‌لتان له‌ به‌رده‌مدایه‌، زۆر ناموسولمانیش
موسولمان بوون.

۱. ئەم کتێبه‌ وه‌رگێڕدراوی کۆپێکی "د. زاکیڕ نایک"، لێره‌دا زاکیڕ نایک ئاماژه‌ به‌ پۆژێک
به‌ر له‌ پێشکه‌ش کردنی ئەم وتاره‌ ده‌کات.

كەواتە بىنەماكە ئەۋەپكە پىۋىستە ھەۋل بەيت.

بۆيە كاتىك بە ناموسولمانىك دەلىت، كە پىۋىستە ھەۋل بەيت
بۆ ئەۋەپ "ھەق" بدۆزىتەۋە. ئەگەر ناموسولمانىك بىت و بىت
"بۆچى تۆ موسولمانىت؟"

تۆش ۋەلام بەيتەۋە "لە بەر ئەۋەپ باۋىك موسولمانە."

بىت ئەلى "ھەۋل داۋە؟"

"ھەۋل داۋە ۋە راستىيەكەت دۆزىۋەتەۋە؟"

كەواتە ئەبىت بە ئەركىك، كە بخوئىتەۋە لە سەر ئىسلام، كە بە

ئىجبارى قورپان ۋە ۋەرمودە بخوئىتەۋە.

بۆيە ئەگەر بۆ ناموسولمانىش بىت، موسولمانىش ئەگرىتەۋە، ۋە

تەنانەت ئەبىت تۆش ھەۋل بدەيت بۆ "ھەق".

سوپاس بۆ خوا دايك ۋە باۋىكتان ھەنەق ۋە شافىيەن، بەشىكن لە

موسولمانان. ۋە دايك ۋە باۋىكى منىش موسولمانان، سوپاس بۆ خوا،

بۆيە ئىمەش موسولمانان. بەرەكەتى خاۋە، الحمدلله.

نایا چوار مەزە بە کە کامیان راستن؟

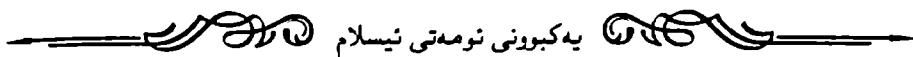
ئینجا پرساریکی تری لی دە کە م:

"برام تو ئە ئیت کە حەنە فیت، کامیان باشتەر؟ حەنە فی
باشتەر، یان شافیعی؟"

هەروەکو پرساریکی سادە، کامیان باشتەر؟ حەنە فی یا
شافیعی؟

زۆریە ی مسوڵمانان دە ئین: "هەر چواریان لە سەر حەقن. هەر
چوار مەزە بە کە دروستن."

ئەمە وە ئامە باوە کە یە کە زۆر دەوتریت، هەر چوار مەزە بە کە،
حەنە فی، شافیعی، مالیکی، حەنبەلی، هەر چواریان راستن.
پەنگە هەندیک بلین حەنە فی راستە، یان هەندیکی تر بلین
شافیعی راستە، بە ئام زۆرینە دە ئین هەر چوار مەزە بە کە لە سەر
حەقن، هەر چوار مەزە بە کە راستن. خۆتان ئە زانن کە ئەم
پرسیارانە لای هەمووان ئاشنایە، ئەوەندە قورس نین.

ئىنجا پرسىيارىكى تر دەكەم "برام لە مەزە بەكەى تۆدا،
مەصلەقەكەى تۆ، لە موصەللاکەى تۆ، لە مەزەبى "حەنفى" دا
ئەگەر پىاویك دەستىوئىزى ھەبىت، بە رىكەوت بەر ئافرەتیک کەوت،
یان ئافرەتیک بەرى بکەوئیت، دەستىوئىزەكەى ئەمىنئیت یان
دەستىوئىزەكەى نامىنئیت؟ خۇمان ئەلئین دەستىوئىزەكەى ئەشكى
یان دەستىوئىزەكەى ناشكىت "دەستىوئىزەكەى ئەشكى یان
ناشكى؟"

حەنەفىيەكە دەلئیت: "لە مەزەبى حەنفى دا، دەستىوئىزەكەى
ناشكىت."
دەلئیم: "باشە."

با بچىن بۆ پرسىيارىكى تر: "لە موصەللاى شافىعى دا، یان
مەزەبى شافىعى دا ئەگەر پىاویك دەستىوئىزى ھەبىت، بە رىكەوت
بەر ئافرەتیک بکەوئیت، یان ئافرەتیک بەرى بکەوئیت،
دەستىوئىزەكەى دەمىنئیت یان دەستىوئىزەكەى نامىنئیت؟
دەستىوئىزەكەى دەشكىت یان نا؟"

یه کپورنی نومته نیسلام
وه لآمه که بریتیه له ما شاء الله.

هه مووتان ده زانن.

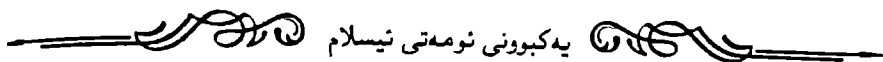
پرسیاریکی ساده، وه لآمیکی ساده، ده ستنویژه که نه شکێ.
هیچ قورسییه کی تیا نییه، تا ئیستا پرسیاره کان ئاسانن. له
موصه لای شافیعی یان له مه زه بهی شافیعی دا ده ستنویژه که
ده شکێ.

پرسیاریکی تر که دیسان زۆر ساده یه.

ده پرسم: "برای نه زیزم، ده کریت هه ردوکیان له هه مان کاتدا
پاست بن؟ که ده ستنویژی موسولمانیک ده شکیت که به ریکه وت
به ر ئافره تیک بکه ویت، ده ستنویژی موسولمانه که ی تر ناشکیت که
به ریکه وت به ر ئافره تیک بکه وی؟"

"ده کریت هه ردوکیان له هه مان کاتدا پاست بن؟"

من نالیم کامیان پاسته، بۆ نه وهی که کامه یان پاسته، پیویسته
زانباریت له سه ر قورپان و فه رموده هه بیته.

پرسیاره که م ساده یه: "ده کریت هه ردووکیان له هه مان کاتدا
راست بن؟"

پرسیاریکی ساده، وه لامیکی ساده، خه لاتی له سه
وه رناگیریت!

ئه گه ر پرسیاریکتان لی بکه م، ماموستایه ک به قوتایه کانی
ده لیت $2+2=5$.

ماموستایه کی تر به قوتایه کانی ده لیت، $2+2 \neq 5$.

ده کریت هه ردوو ماموستاکه له هه مان کاتدا راست بن؟

به لی! ئه گه ره کیک بیرکاری نه زانییت، له وانه یه بلیت: "به لی."

قسه ی نه و براهه م قبوله، ئه وکه سه ی که بیرکاری نازانییت،
له وانه یه بلیت به لی.

هه موو ئه وانه ی بنچینه ی بیرکاری ده زانن، ته نانه ت سه ره تایان
خویندبییت، ده لیت: "نه خیر."

بۆیه هه موو که سی ده زانییت که $2+2$ ده کاته 4.

یە کێڕۆنی نۆمەتی نیسلام

کەواتە پرسسیاری یە کەم "مامۆستایەك دەلێت $2+2 \neq 5$ ،
مامۆستا کە ی تر دەلێت $2+2 = 5$."

ئەکرێت هەردوکیان لە هەمان کاتدا پاست بن؟ وەڵامە کە ی
بریتیه لە "نەخێر".

ئاسانە ... !

پێموایە زۆربەتان ئەوە نەتان خویندوو.

بەلام ئەگەر پرسسیاریکی تۆزێك قورستان لێ بکەم:

ئایا $275 * 625$ دەکاتە ۱۰۰۰۵۲۵؟

مامۆستایەك ئەمە بلێت، مامۆستایەکی دیکەش دەلێت:

$275 * 625$ ناکاتە ۱۰۰۰۵۲۵.

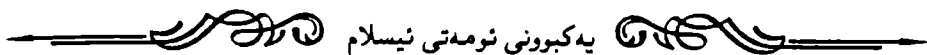
ئەکرێ هەردوکیان لە هەمان کاتدا پاست بن؟!؟

"نەخێر"

پێویست ناکات ببی بە زانای بیرکاری. ئەگەر پرسسیارت لێ بکەم

کە کامیان پاستە، پێویستە ئامیزی ژمێرەرە کەت (حاسبە)

دەربینیت و حسابی بکەیت.

ئەگەر بیرکاریش نەزانیت بەلام لە لۆجیک بزانیت، یەکیک بلیت
دەکاتە ۱۰۰۰۵۲۵، ئەوی کەش بلیت ناکاتە ۱۰۰۰۵۲۵.

ئەگەر ژمێرەریشت لا نەبێت بیرکاریش نەزانیت، هەردوکیان
ناکری بەیەکەوہ پاستبن.

بۆ ئەوہی بزانیت کام مامۆستایەیان پاستە، کێ پاستە، دەبێت
ژمێرەرێک دەربینیت و پەنجە بنییت بەدوگەمەکاندا و ئینجا وەلام
بدەیتەوہ، کە یەکەمیان یان دووہمیان پاستە.

باشە هاوپایت لەگەلم؟

ماشاء اللہ، بۆیە بەھەمان جۆر کە بوتری، کێ پاستە، یان کام
مەزھەب پاستە، حەنەفی یان شافعی.

"ئەکری هەردوکیان بەیەکەوہ پاستبن؟" وەلامەکە "نەخیر"ە.

بەلام کام مەزھەبەیان پاستترە، وەلامەکە چییە؟ ھەمان
وەلامە.

به کبودنی نومتهی نیلام

پیویسته لئی بکۆلینه وه له سه رچاوه پاسته کان، ژماره یهك بریتیه له "قورئان" ژماره دوو بریتیه له "فهرموده" پاسته کان.

بۆیه ئیستا ئەم وه لآمه، كه کامیان پاسته حه نه فی یان شافیعی، هه موو كه س نازانیّت، مه گه ر كه سیك له پێگای خوادا هه ولیدابیت و كۆششی كردبیت.

پیویسته هه ولّ بدات و پاستیه كه بدوزیته وه.

ئیستا نه گه ر قورئان بخوینینه وه، باس كراوه له قورئاندا له سوپه تی المائدة، ئایه تی ژماره ٦ ده فه رمویت:

﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ يَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾﴾

—~~~~~ يەكپوونى نومەتى نىسلام ~~~~~—

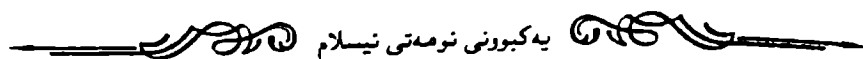
(ئەى ئەوانەى باوەرپتان ھىتاو، كاتىك ھەستان بۆ نويز،
دەموچاوتان بشۆن، وە دەستەكانتان تا ئانىشكتان، دەستى تەر
بيئن بە سەرتاندا، قاچەكانتان بشۆن تا قولەپى.)

واتە دەبيت دەستنويز بگيريت لە پيش نويز.

(وە ئەگەر لەشتان گران بوو، ئەو ھەختان خاوين بکەن، ھۆتان
بشۆن) ئايەتەكە بەردەوام ئەبيت، (ئەگەر نەخۆش بوون يان لە
سەفەردا بوون، يان لە دواى دەست بە ئاوگەياندن، يان بەر
ئافرەتيكى { نا مەحرەم } كەوتبوون، وە ئاوتان دەست نەكەوت،
خاكىكى پاك يان خۆل بيھيئن بە پوخسار و دەستاندا)

باسى تەيموم دەكات، ئەگەر ئاو نەبوو، تەيموم بکەن.

بۆيە بە پشت بەستن بەم ئايەتەى قورئان كە ئەفەرمويت ئەگەر
ئافرەتيك بەرت بکەويت، ئەگەر بەر ئافرەتيك بکەويت، وشە
عەرەبىيەكە "لمس" ە پەگى وشەكە "مس" يە.

بە پشت بەستن بەمە، ئەگەر ئافرەتتەك بەر تۆ بکەوئیت، یان تۆ بەر ئافرەتتەك بکەوی، پئویستە دەستنوئژ بگريت.

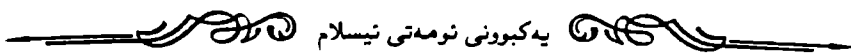
ئەگەر ئاوئیش نە بوو پئویستە تەیموم بکەیت، یا خۆت بشۆی.
خۆ شۆردن، یا دەستنوئژ، یا تەیموم، سى ھەلبراردەيە.
ئەگەر ئاو نەبوو تەیموم.

ئىستا ئەگەر وشەي "مس" وەرگرين، دوو مانای ھەيە، ئەگەر سەیری فەرھەنگ بکەين کە "مس" مانای چيە، دوو مانای ھەيە:
يەکتە "بەرکەوتنى ئاسايى" يە، ئەوي تر "جيماع".

بۆيە ئەم دوو ئىمامە مەزنە، زانای مەزن بوون.
ئىمام ابو حنيفە (خوای لى پازى بىت)، ئەو مانايەي وەرگرتووە
کە جيماع بىت، ئىنجا ئەو دەستنوئژەي کە خوشۆردنى ئەوئیت،
واجب ئەبىت.

"مس" ھەکەي کە باس کراوہ، جيماعە.
بۆيە ئەگەر تەنھا بەر ئافرەتتەك بکەوي دەستنوئژە کە ناشکىت.

یەکیبۆونی نۆمەتی نیسلام

ئىمام شافىعى (خوای لى پازى بىت)، ئەو مانایەى وەرگرتووە بەرکەوتنى ئاساییە .

"مس" دوو مانای هەیه . بۆیە بەرکەوتنە ئاساییەکی وەرگرتووە .

کەواتە بە پێی بیرکردنەوهی قوتابخانەى حەنەفى، جىماع دەستنویژ ئەشکىنێت . بەرکەوتنى ئاسای دەستنویژ ناشکىنێت .

بە گوێرهى بیرکردنەوهى قوتابخانەى شافىعى، تەنانەت بەرکەوتنى ئاساییش بۆ ئافرەت دەستنویژەکە ئەشکىنێت . دەستنویژەکە نامىنێت .

ئىستا "مس" دوو مانای هەیه، هەریەکیان مانایەکی وەرگرتووە .

بەلام باشتىرین پونکردنەوه بۆ قورئان، قورئان خوێەتى .

ئەگەر لە قورئان نەت دۆزییەوه، بچۆ بۆ سەرچاوەى دووم کە فەرمودەیه .

یہ کیبونی نورمہ تی نیسلام

بہ لّام کاتیک بہ ئایہ تہ کانی تر دا ئہ گہ ریین، ئہ گہ سورہ تی
ال عمران بخوینینہ وہ، ئایہ تی ژمارہ ۴۷ دہ فہ رمویت:

﴿قَالَتْ رَبِّ اَنِّیْ یَکُوْنُ لِیْ وَلَدٌ وَلَمْ یَمْسَسْنِیْ بَشْرٌ ۖ قَالَ کَذٰلِکَ اَللّٰهُ یَخْلُقُ مَا یَشَآءُ ۚ اِذَا

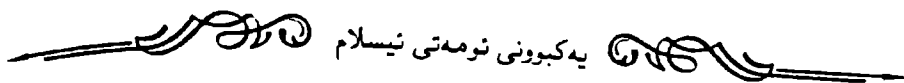
قَضٰی اَمْرًا فَاِنَّمَا یَقُوْلُ لَهٗ کُنْ فِیْکُوْنُ ﴿۱۷﴾﴾

واتہ: ئہ وسا مہریہ م وتی: پەر وەر دگارا، جا چۆن من مندالم
دہ بیئت: خو کہ س تو خنم نہ کہ و تو وہ، (جو برہ ئیل فہ رمووی):
ویست و فہرمانی خوا ہہ روایہ و چی بویت، دروستی دہ کات،
ہہر کاتیک شتیکی بویت تہ نہا پیی بلئی ببہ، دہ ستبہ جی دہ بیئت.
وشہی "مس" لہ وییش ہہیہ.

باسی چیروکی مہریہ مہ (خوای لی پازی بیئت)، کاتی جو برہ ئیل
ہات و پہ یامہ کہی پیدّا، کہ "تو کو پیکت نہ بیئت."

وہ لّامہ کہی حہ زرہ تی مہریہ م (خوای لی پازی بیئت) لہ سورہ
ال عمران، ژمارہ ۳ ئایہ تی ۴۷ (چۆن منالم ئہ بی کہ ہیچ پیاو ویک
بہرم نہ کہ و تو وہ)

ہہ مان پہ گی وشہی "مس" لہ ویڈا ہہیہ.

ئىستى مەرکەسىكىمان بىت تىدەگات، كاتىك مەرىم (خوای لى
پازى بىت) كە دەلىت: (چۆن مندالم دەبىت لە كاتىكدا ھىچ پىاويك
بەرم نەكە وتوۋە ؟)

كە ئەمە واتە جىماع، نەك بەركە وتنى ئاسايى.
چونكە ئەگەر يەكك بە ئاسايى دەست لە ئافرە تىكەۋە بدات،
منالى نايىت، بەلام بە جورەكەى تر، ھەلى ئەۋە ئەبىت كە منالى
بىت.

بۆيە دەلىت (چۆن مندالم دەبىت كە ھىچ پىاويك بەرم
نەكە وتوۋە ؟)

لە ۋەلامى ئەمە شدا (كاتىك خوا شتىكى بویت دەفەرمویت بىە،
دەبىت.)

لە قورئاندا باسەكە درىژە، بەلام وشەى "مس" واتە جىماع.
زىاد لەمە، كاتى فەرمودەى پىغەمبەر(درودى خوای لى بىت)
دەخوینىنەۋە، ئەگەر گومانىك ھەبىت، ئەگەر نەتوانىن لە ئايەتەكانى
قورئان تىبگەين، پىويستە بېۋىن بۆ سەرچاۋەى دوۋەم كە فەرمودەى، ۋە
بگەپىن بە دواى فەرمودەى كەدا كە صەحىح بىت.

یہ کبوتری نومہ تی نیسلام

فہرمودہ یہ کی صہ حیجی "أبو داود" بہرگی ۱ لہ کتیبی صلاة،
بہ شی ۷۰، عائیشہ (خوای لی پازی بیّت) دہ فہرمویّت:

"جاریک پیغہ مبر یہ کیّک لہ خیزانہ کانی ماچ کرد و چوو بۆ نویژ
کردن، دہ ستنویژی نہ گرت. بۆیہ "عوروه" (خوای لی پازی بیّت)
پرسی: ئه بیّ کیّ بیّ جگہ لہ تو؟ بہ حہ زرہ تی عائیشہ ی وت. وہ
حہ زرہ تی عائیشہ ش پیکە نی، وەك ئه وه ی دہ ریخات کہ عائیشہ ی
ماچ کردووه."

کہ واتہ فہرمودہ ی صہ حیجی "أبو داود" کہ بہ صہ حیج پۆلین
کراوہ لہ لایەن شارە زایانی فہرمودہ وە، ھەر وہا "شیخ ناصر
الأبانی"، دہ فہرمویّت:

کاتیک پیغہ مبر (درودی خوای لی بیّت) دہ ستنویژی ھەبوو،
خیزانہ کہ ی خوای (عائیشہ) ی ماچ کرد، وہ چوو بۆ نویژ، بیّ
ئەوہ ی دہ ستنویژ بگریتہ وە.

ئەمە دہری دہ خات کہ بہرکہ وتنی ئاسای دہ ستنویژ نا

شکینیت.

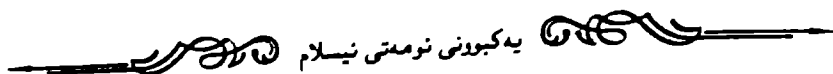
زۆر فەرمودەى سەحیحى لەم شیۆه هەن.

تەنانت ئەگەر فەرمودەى سەحیحى بوخارى بخوینینهوه، لە
بەرگی ١، فەرمودەى ژماره ٥١٩ دا باس کراوه که عائیشە (خوای لی
پازی بیّت) دە یگێژیتە وه که: "من له نێوان پێغه مبهرو قیبله دا بووم
کاتی پێغه مبهرو نوێژی ئە کرد، پیش ئە وهى بچیتە سو جده، پالی
دە نا به قاچمه وه و منیش قاچم لاده برد."

مانای وایه که پێغه مبهرو (درودی خوای لی بیّت) دەستی بهرو
قاچی عائیشە ده که ویت (خوای لی پازی بیّت) و بهرده وامیش ده بیّت
له نوێژکردن.

مانای وایه که بهرکه وتنی ئاسایی ده ستنوێژ ناشکێنیت. چه ندین
فەرمودەى سەحیح هەن بۆمان دە سه لمێنن که بهرکه وتنی ئاسایی
ده ستنوێژ ناشکێنیت.

ئێستا ده پرسم: کامیان راسته؟ بۆچوونی ئیمام ابو حنیفه یان
بۆچوونی امام شافعی؟ ئیمام ابو حنیفه. چونکه بۆچوونی ئەو
له گەل قورئان و فەرمودەى سەحیح یه که ده گرێت. یه که ئێک

دەپرسىت: مەبەستت ئەو يە ئىمام شافىئى ھەلە بوو؟ سەيركەن
 ئىمە پىز لە ئىمام شافىئى دەگرىن (خوای لى پازى بىت). پىزى
 دەگرىن، بەرپىزە لەلامان، وە خوشمان دەوئىت. پىقەمبەر
 دەفەرموئىت ھەر زاناياك بۆچوونىكى ھەبىت، لەپاش لىكۆلىنەو،
 ئەگەر بۆچوونەكەى راست بىت، دوو پاداشت وەردەگرىت، ئەگەر
 بۆچوونەكەى ھەلەبىت، يەك پاداشت وەردەگرىت. ھەرزانا يەك
 فەتوايەك بدات، يان بۆچوونىكى ھەبىت، ئەگەر راست بىت، دوو
 پاداشت وەردەگرىت، بەلام ئەگەر ھەلەبىت، يەك پاداشت
 وەردەگرىت.

من ناليم كە ئىمام شافىئى (خوای لى پازى بىت) زىرەك نەبوو،
 بەلكو زۆر زىرەك بوو، زۆر زانىارى ھەبوو. بەلام دەبىت بزانين
 كە لەسەردەمى ئىمام ئەبو حەنىفە، لەگەل ئىمام شافىئى (خوایان
 لى پازى بىت) ھەموو فەرمودەكان كۆنەكرا بوونەو. كۆکردنەو
 فەرمودەكان پىشتەر دەسى پىكردبوو، بەلام دواتر تەواو كرا. بۆيە
 لەوانە يە ئەم فەرمودەى ئەبو دلود، بەرگى ۱، بەشى ۱۷، ژمارە

۱۷۹، ههروهه ها فهرموده ی سه حیجی بوخاری بهرگی ۱، ژماره ۵۱۹
 نهگه شتین به ئیمام شافیهی. بۆیه له بهر نه وهی نهگه شتون پیتی،
 نه ویه کیک له دوو ماناکه ی وه رگرتووه. یان جیماع، یان بهرکه وتنی
 ئاسایی، که بهرکه وتنی ئاسایی وه رگرتووه. نهک به هۆی نه وهی که
 زیرهک نه بووه، به لکو به هۆی نه وهی که ئهم فهرمودانه ی
 پینه گه شتووه.

بۆیه به پشت به ستن به زانیارییهکانی ئهو، که پشتی به قورئان
 به ستووه، ده کریت ههردوو ماناکه ی هه بیته که یه کیکانی
 وه رگرتووه. نهک نه وهی به مه به ست هه له ی کرد بیته. ئیمه ده لئین
 ئهم فهرمودانه ی پی نهگه شتون. با باسی نمونه یاکی تر بکهین،
 پرسیاریک ده که م: "ئایا له نویژا، له نویژی دهنگی بهرز (جهري)،
 وهک نویژی به یانی، ئیواره و خه وتنان. دوا ی نه وهی ئیمام
 سوره تی "الفاتحة" ته واو دهکات، به گویره ی مه زه بی حه نه ف،
 نویژخوینه کان پیویسته به دهنگی بهرز بلین نامین یاخود نا؟"

به کبونی نومته نیسلام

به بۆچوونی ئیمام ئەبو حنیفە، بەگوێزە ی مەزەبی حەنەفی،
پێویست ناکات بە دەنگی بەرز بلیت "ئامین" دای ئەوەی ئیمام
سورەتی الفاتحة تەواو دەکات لە نوێژی دەنگی بەرزدا. بەلام بە
بۆچوونی ئیمام شافعی (خوای لی پازی بیست) ئایا پێویستە
نوێژخوێنان بە دەنگی بەرز بلیت ئامین یان نا؟ وەلامەکه: "بەلی."
ئاسانە، هەموو کەسێک دەیزانی.

لە مەزەبی حەنەفیدا پێویست ناکات بە دەنگی بەرز بلیت
ئامین، لە مەزەبی شافعییدا پێویستە بە دەنگی بەرز بلیت ئامین
لە نوێژی بەیانی، ئیوارە و شەواندا. کامیان پاستە؟ ئەگەر نازانیت،
پێویستە بچیت بۆلای قورئان و فەرمودە. هیچ ئایەتێک لە قورئاندا
نادۆزینەوه کە بلیت پێویستە بە دەنگی بەرز بلیت ئامین یاخود
نا. بۆیا ئەچینه لای سەرچاوەی دووهم کە فەرمودە ی صحیحە.
ئێستا کاتی کە فەرمودە ی صحیح ئەخوێنەوه، لە صحیحی
بوخارییدا باسکراوه، لە بەرگی ١، پەرتوکی آذان، فەرمودە ژمارە
٧٨٠، پێغەمبەر (درودی خوای لی بیست) دەفەرموێت:

یە کبرونی نومه تی نیسلام

"کاتیک ئیمام لە پاش خویندنی الفاتحة بە دەنگی بەرز دەلێت
نامین، ئێوەش بلێن نامین، چونکە فریشتە لەم کاتەدا دەلێت
نامین. ئەگەر پێک بکەوێ و لە گەڵ نامینی فریشتەکاندا بلێن نامین،
خوای گەورە لە گوناھی لەوەوبەری خۆش دەبیّت"

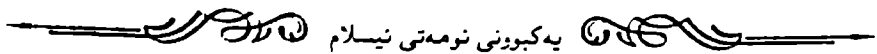
فەرمودە یەکێ تر لە صەحیحی بوخاری بەرگی ١، پەرتوکی
آذان، ژمارە ٧٨١، پێغەمبەر (درودی خوای لی بیّت) دەفەرمویت:
"ئەگەر نامینی هەركە سیكتان یە کبگری لە گەڵ نامینی هەركام
لە فریشتەکان، هەموو گوناھەکانی پێشتری دەسپێتەو."

صەحیحی بوخاری، بەرگی ١، پەرتوکی آذان، ژمارە ٧٨٢،
پێغەمبەر (درودی خوای لی بیّت) دەفەرمویت:

"دوای ئەوێ ئیمام دەلێت غیرالمغضوب علیهم ولا الضالین،
بە دەنگی بەرز بلێن نامین. وە ئەگەر نامینەکان یە کبگری لە گەڵ
نامینی فریشتەکان، هەموو گوناھەکانتان دەسپێتەو." ئیستا سێ
فەرمودە ی صەحیحی بوخاریم باسکرد کە پێویستە بە دەنگی بەرز
بلێت نامین لە دوای سورەتی الفاتحة. بە هەمان شێوە، لانی کەم

شەش فەرمودە هەیه لە صەحیحی موسڵیمدا. ئەگەر صەحیحی موسڵیم بخوینێنەو، بەرگی ١، پەرتووکی صلا، فەرمودەی ژمارە ٨١١ بۆ ٨١٦، کە شەش فەرمودەی صەحیحی موسڵیمە کە دەلێن پێویستە بە دەنگی بەرز بڵێن ئامین. نو فەرمودەی صەحیح کە دەلێن پێویستە بە دەنگی بەرز بڵێن ئامین. ئیستا دەپرسم: "کامیان پاستە؟ مەزەبی حەنەفی یاخود مەزەبی شافعی؟" مەزەبی شافعی. سادەیه، چی یەکی گرت لەگەڵ قورئان و فەرمودەی صەحیح، گوێزایەتی ئەو بکە. سادە.

ئێستا با بێینە سەر پرسیارە کە. پرسیری یە کەم کە ئایا دەستنوێژ دەشکێت یان ناشکێت کاتی ک پیاویک بەرێکەوت بەر ئافەرەتیک دەکەوێت، یان ئافەرەتیک بەرێکەوت بەر پیاویک دەکەوێت. ئێستا با وادانێن ناموسولمانیک دەبێت بە موسولمان و لێم دەپرسیت: "زاکیری برام، ئەگەر ئافەرەتیک بەرێکەوت بەر بکەوێ یان بەپێچەوانەو کە دەستنوێژم هەبێت، دەستنوێژە کەم دەمینێت یان نا؟ منیش لێی پپرسم: جاری باوکی تۆ حەنەفییە یان

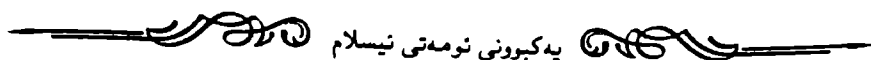
به کبودنی نومته نیلام

شافیعی؟ نه و باوکی موسولمان نیه. بویه وه لآمدانه وه نه بی به پیی
قورئان و فرموده ی صحیح بیئت. کاتیکیش له قورئان و
فرموده ی صحیح ده کؤلینه وه، بۆمان دهرده که وی که
ده ستنویژه که ناشکیئت، به بی پشتبهستن به وه ی که نه که سه له
چ دۆخیکه وه هاتووه. یان یه کیک بیئت و پیم بلی: سه یرکه زاکیری
برام، ئیمام حنه نه فی هندی چه وری له سهر پیسته که ی بوو، به لآم
ئیمام شافیعی چه وری پیوه نه بوو، بویه ده ستنویژی حنه نه فی
ناشکیئت به لآم ده ستنویژی شافیعی ده شکیت. نه گهر که سیك
هۆکاریکی زانستیم بداتی، له وانه یه بیریکی لیبکه مه وه، نه گینا
له مجۆره شتانه نیه که پیستی ئیمام حنه نه فی جیاواز بووبیئت و
پیستی ئیمام شافیعی جیاواز بووبیئت. پیویسته بگه رپینه وه لای
خوا و پیغه مبه ره که ی. کاتیکیش ده کؤلینه وه له قورئان و
فرموده ی صحیح، وه لآمه که مان ده ست ده که ویئت. دیسان
که سیك پرسیار ده کات که پرسیار ی دووه مه که ئامین به ده نگ ی
به رز بوتریئت که ئیمام شافیعی راسته، وه لای مه زه بی حنه نه فی

یەکیبۆونی نۆمەتی نیسلام

بەدەنگی بەرز نەوتریت، مەبەستت ئەوەیە ئیمام ئەبو حەنیفە ھەڵ
بوو، یان زانیاری نەبوو؟ پەنا بە خوا. ئیمام ئەبو حەنیفە (خوای
لی پازی بیّت) زانیایەکی مەزن بوو، خۆشمان دەوێت، پێزی
دەگرین. بەلام نەك ئەوەی بەمەبەست ھەڵی کردبێت، بەلكو
لەوانەیە ئەم فەرمودانەی كە باسم كردن لە صحیحی بوخاری،
بەرگی ١، ژمارە ٧٨١ و ٧٨٢، ھەرۆھا حەدیشی صحیحی
موسلیم، بەرگی ١، ژمارە ٨١١ بۆ ٨١٦، لەوانە یە پێی نەگەشتن.

ھەرۆھو پیشتر باسمکرد، کاتی كە پیغەمبەر لەژاندا بوو،
قورئان تەواو بوو بەچاودیتری خۆی. سوپاس بۆ خوا قورئان تەواو
بوو. ئەوەندەشی پەیوەندی قورئانەو ھەبێ، بۆچوونی جیاواز
نیه. بەلام پیغەمبەر ھانی كەسی نەداوێ كە فەرمودە بنووسنەو
نەوێك تێكەلی قورئان ببێت. دواتر لەپاش وەفاتی پیغەمبەر، کاتی
خەلك شتیان دەووت بەناوی پیغەمبەرەو كە ئەو نەبوو. بۆیە
بیریان کردەو كە لێی بکۆلنەو كە قسە ی پیغەمبەرە یاخود نا.
بۆیە کۆکردنەو فەرمودە لەپاش وەفاتی پیغەمبەرەو دەستی
پێکرد.

یہ کیرونی نومہ تی نیسلام

ہر وہا لہ کاتی تہم چوار ٹیمامہ مہ زنہ دا، ٹیمام تہ بو حہ نیفہ،
 ٹیمام مالیک، ٹیمام شافیعی، ٹیمام تہ حمہ دی کوری حہ نبہل، خوا
 لہ مہ موویان پازی بیٹ، ہیشتا بہ ردہ وام بووہ، تہ واو نہ کرابوو،
 دواتر ٹیمام بوخاری ہات، پاشان ٹیمام موسلیم، تہ بو داود،
 ترمیذی، دواتر پاش وہ فاتی چوار ٹیمامہ مہ زنہ کہ زیاتر
 پیکخستنیان بؤکرا. بؤیہ بہ پیئی تہ و زانیاریانہ ی ہہ یانبوو،
 بؤچوونی خویان دہوت. یہ کیک لیم دہ پرسیت: "زاگیری برام، یانی
 تو لہ تہ بو حہ نیفہ زیرہ کتریت؟ زاگیری برام، یانی تو لہ ٹیمام
 شافیعی زیرہ کتریت؟ خوا لہ ہر دووکیان پازی بیٹ." "دہ لیم:
 "نہ خیر. ہر ہیچ. بہ راورد بہ وان ہر ہیچ نیم. تہ وان زور
 نزیکتربوون لہ پیغہ مہرہ وہ. ما شاء اللہ لہ زانستہ کہ یان. ناتوانین
 بہ راوردی ٹیمانہ کہ یان بکہین لہ گہ ل تہ وانہ ی تہ مرق دہ ژین."

بہ لام پیویستہ بزانیان ہر وہ کو باسم کرد کہ کاری
 کؤ کردنہ وہی فہرمودہ بہ ردہ وام بووہ. لہ بہر تہ وہ ہر چوار
 ٹیمامہ کہ فہرموویانہ کہ ہیچ موسولمانیک ناتوانی بلایت مہ موو

فهرموده صه حیحه کان نه زانیت و لایه تی. به لام نه مړو له بهر نه وهی
سهرده می زانست و ته کنه لوجیا یه، نه مه نه مړو. به لام له و
سهرده مه دا، له سهرده می نیمه کاند، نه گه ریه کی بیویستایه
حه دیسک کوبکاته وه، ده بوو به سهدان و هه زاران کیلومه تر
بگه پړی، نه شبوو بیان نویسته وه، نامیری کړپی کردن نه بووه.

نه مړو نامیری کړپی کردن هه یه، فاکس هه یه، نیمه یل هه یه. له م
په پری جیهانه وه ده توانیت فاکس بو نه مریکا بنیریت، نیمه یل
بنیریت، چه ند چرکه یه ک و له وی یه. له و سهرده مه دا زانست و
ته کنه لوجیا پیشکه وتوو نه بوون، به لام نه مړو نه گه ره موو
فهرموده راسته کانت بویت، ده توانیت بیخه یته سر دیسکیتک،
هه موو بوخاری له دیسکیتکدا، بوخاری و موسلیم، یه ک ملیون
فهرموده بو یه ک دیسک، صه حیج و ضعیف و موضوع
جیا کراونه ته وه. بږیه له بهر نه وهی نه مړو زانست و ته کنه لوجیا
پیشکه وتوون، بو نیمه فهرموده زور ئاسان په یدا ده بیت به راورد به
سهرده می نه م زانا مه زنانه. بو نمونه، نه مړو که خویند کاریک

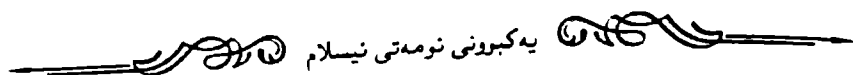
یەکیبۆونی ئرمەتی نیسلام

بە کالۆریۆسی ھەبە لە زانستدا، لەوانە ھەبە لە پووی زانیاری زانستبە ھەبە
زانیاری لە "ئیسحاق نیوتن" زیاتر بێ. ئیسحاق نیوتن بە باشترین
زانای مرقایەتی دانراوە. ئیسحاق نیوتن پلە ھەبە.

مایکل ئیچ ھارت کاتیک کتیبە ھەبە نووسی "سەد کاریگەرترین
کەسایەتی جیھان لە مێژووی مرقایەتیدا" پێغەمبەری
خۆشەویستمانی خستۆتە ھەبە، دووھەمیش ئیسحاق نیوتن. بەلام
ئەگەر ھەبە کیک بێت و لیم بپرسیت، وای دانێ کۆرە ھەبە تۆ
بە کالۆریۆسی ھەبە لە زانستدا، یان خۆت بە کالۆریۆست ھەبە،
ئینجا بپرسیت: "تۆ لە ئیسحاق نیوتن زیەرە کتیریت؟

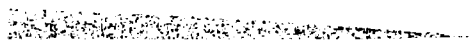
سەیرکەن، لەوانە ھەبە زۆر شت ھەبە تۆبیزانیت کە ئیسحاق نیوتن
نەبیزانیبیت. بەلام لە پووی زانستبە ھەبە، ئەو مێشکە ھەبە کە ئیسحاق
نیوتن ھەبەبوو، تەنانت ئەوانە ھەبە خەلاتی تۆبلیش وەرئەگرن نیانە.
ئیسحاق نیوتن مێشکێکی بەتوانا و زیەرەکی ھەبوو بەگۆیرە ھەبە
سەرچاوانە ھەبە ھەبە بوو، بۆ ھەبە باشترین زانای مرقایەتی
دانراوە. بەلام ئەمۆ ھەبە کەسی بە کالۆریۆسی لە زانستدا ھینابییت،

یە کپوونی نومه تی نیسلام

یان هه ر که سیڤ، له وانه یه زانیاری زیاترییت له ئیسحاق نیوتن. یان
هه موو یاساکانی نیوتن بزانییت، هه له کانی نویتنیش پاست
ده کاته وه، نه ک خۆی کردییت، به لکو له گه ل کاتدا زانای تر هاتوون
و هه له کانی نیوتنیان پاستکردۆته وه. بۆ که سیڤ که به کالۆریۆسی
زانستی هه بییت، یان هه ر که سیڤ، له وانه یه زانیاری له نیوتن
زیاترییت. به لām ئه مه وای لێناکات که له نیوتن زیره کترییت.
به هه مان شیوه، ئه مپۆ که به ئاسانی لیکۆلینه وه له فهرموده
ده که یه به هۆی زانا مه زنه کانه وه یه وه ک ئیمام بوخاری، ئیمام
موسلیم و زاناکانی تر، تاوه کو سه رده می ئه مپۆمان. بۆ ئیمه
ئاسانه که بزانی فهرموده یه ک پاسته یان نا به هۆی زانست و
ته که نه لۆجیاوه. نه ک ئه مه مانای وابی ئیمه به رزترین له ئیمامه کان،
یان ئیمه زیره کترین، نا، به هه یچ شیوه یه ک. من ناتوانم وا بلییم،
که سیش پتویست ناکا وا بلییت. نه ک ئه وه ی ئیمه زیره کترین،
به لکو به هۆی زانست و ته که نه لۆجیاوه زانیارییه کان زۆر ئاسانتر
ده سته ده که ون.

بۆیه با خاله کهت بۆ پوونکه مه وه، زۆر به پوونی. له به رنه وهی ده لیم بابته که هه ستیاره. پێز له هه ر چوار ئیما مه که ده گرین. زانای مه زن بوون. وه چاره سه ر بۆیه کبوونی نومتهی نیسلام له یه کێک له ئایه ته کاندایه، که به و ئایه ته ده ستم به بابته که م کرد. خوا له سوره تی ال عمران، ئایه تی ژماره ۱۰۳ دا ده فه رمویت:

﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿۱۳﴾﴾

(به توندی ده ست بگرن به گوریسی خوا وه و په رت و بلا و مه بن)
 گوریسی خوا کامه یه ؟ گوریسی خوا بریتیه له "قورئانی شکۆدار".
 خوا ده فه رمویت: (به توندی ده ست بگرن به گوریسی خوا وه و په رت و بلا و مه بن) به یه که وه بن، وه بلا و مه بنه وه. دوو جار جه خت ده کاته وه. هه روه ها قورئان له زۆر شویتنا نه فه رمویت: گوێپرایه لی خوا بن، وه گوێپرایه لی پێغه مبه ر بن. خوا له زۆر شویتنا نه م داوایه له موسولمانان ده کات، به لایه نی که مه وه له ۲۰ شوین. له زیاتر له ۲۰

بە کەبیرونی نۆمەتی نەیسلام

ئایەتی قورئان، خوا دەفەر مۆیت: گوێپایەکی خوا بن، هەروەها
گوێپایەکی پێغەمبەر بن.

له سورەتی ال عمران، ئایەتی ژماره ۳۲

له سورەتی ال عمران، ئایەتی ژماره ۱۳۲

له سورەتی النساء، ئایەتی ژماره ۱۳

له سورەتی النساء، ئایەتی ژماره ۵۹

له سورەتی النساء، ئایەتی ژماره ۶۹

له سورەتی النساء، ئایەتی ژماره ۸۰

له سورەتی المائدة، ئایەتی ژماره ۹۲

له سورەتی الانفال، ئایەتی ژماره ۱

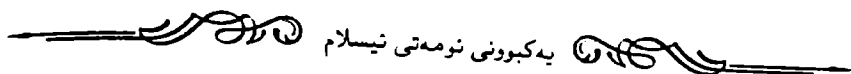
له سورەتی الانفال، ئایەتی ژماره ۲۰

له سورەتی الانفال، ئایەتی ژماره ۱۴۶

له سورەتی التوبة، ئایەتی ژماره ۷۱

له سورەتی النور، ئایەتی ژماره ۴۷

له سورەتی النور، ئایەتی ژماره ۵۲

له سوره تی النور، ثایه تی ژماره ۵۴

له سوره تی الحزاب، ثایه تی ژماره ۳۱

له سوره تی الاحزاب، ثایه تی ژماره ۳۳

له سوره تی محمد، ثایه تی ژماره ۲۳

له سوره تی الفتح، ثایه تی ژماره ۱۷

له سوره تی الحجرات، ثایه تی ژماره ۱۴

له سوره تی المجادلة، ژماره ژماره ۱۳

له سوره تی التغابن، ثایه تی ژماره ۱۲

له زیاتر له ۲۰ ثایه تی خوی گه وره له قورئاندا ده فهرمویت:

گوپرایه لی خوا بن، وه گوپرایه لی پیغه مبه ر بن. هه روه ها گوریسی

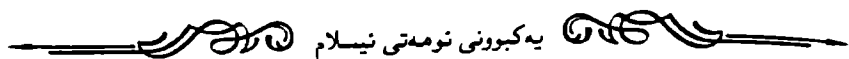
خوا قورئانی شکۆدار و فهرموده ی صه حیجی پیغه مبه ره (درودی

خوی لی بیت). خوا له قورئاندا له سوره تی الانعام، ثایه تی ژماره

۱۵۹ دا ده فهرمویت:

﴿إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ

يُنْتَبِهُمِ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٦١﴾﴾

یه کیبونی نومتهی نیسلام

(به پاسستی نه وانهی ئاینه که یان بهش بهشکردوو و بوونه ته پارچه پارچه، نه وه تو - نهی پیغه مبه - له هیچ شتی کدا له وان نیت) به پیغه مبه ر ده فهرمویت: (... تو له هیچ شتی کدا له وان نیت، وه کاروباری نه وان بۆلای خواجه و نه وه والی کار و کرده وه کانیان پی ده دات). واته لایه ن دروستکردن له ئایینی نیسلامدا حه رامه، قه دهغه کراوه، وه نه مه له زۆر شوینی قورئاندا باسکراوه. خوا نه م په یامه دووباره ده کاته وه له سوره تی الروم، ئایه تی ژماره ۳۱ و ۳۲ دا ده فهرمویت:

﴿ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

﴿ ٣١ 》 مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلَّ جُزْءٍ مِمَّا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿ ٣٢ 》﴾

واته: خه لکینه: ږوو بکه نه په روه ردگارتان، به ملکه چی بگه ږینه وه بۆلای، له و بترسن و خۆتان له سزای بپاریزن، نوێزه کانیشتان به چاکی نه نجام بدن، مه بن به و که سانه ی که شه ریک و هاوه لای بژ بپیار ده دن (۳۱)، له وانه ی که ئاینه که یان بهش بهش کردوو و بوونه ته چهنده ها گروو دهسته (بروایان

به کبرونی نومەتی نیسلام

به هه‌ندیکی هه‌یه و بره‌ویان به هه‌ندیکی نی یه و کویرانه شوین
 رابه‌ره‌که‌یان ده‌که‌ون) هه‌ر گرۆو پارتیکیش دلخۆش به
 به‌رنامه و نه‌خشه و پلانی خۆیان (وا ده‌زانن چاکترین رێبازیان
 گرتۆته‌به‌ر) (٣١).

خوا ئه‌م په‌يامه دووباره ده‌کاته‌وه له سوره‌تی المؤمنون،
 ئایه‌تی ژماره ٥٣ و ٥٤ دا ده‌فه‌رمویت:

﴿ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي عَصْرَتِهِمْ

حَقَّ حِينَ ﴿٥٤﴾ ﴾

که وه‌کو ئه‌وانه مه‌بن ئاینه‌که‌یان دابه‌ش ئه‌که‌ن و ئه‌یکه‌ن
 به‌چه‌ند لایه‌نیک، هه‌ریه‌که‌یان دلخۆشه به‌لایه‌نه‌که‌ی خۆی، وه‌کو
 ئه‌وه‌ی له‌سه‌ر پێی پاسته‌که‌ بیت. خوا په‌يامه‌که‌ دووباره ده‌کاته‌وه
 له‌سوره‌تی الشوری، ئایه‌تی ژماره ١٣ و ١٤ دا ده‌فه‌رمویت:

﴿ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا

بِهِمْ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا

نَدْعُوهُمْ إِلَهُهُ اللَّهُ يَجْتَبِئُ إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوا

إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةُ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَٰكَ أَجَلُ
مُسْتَى لَقِضَ بَيْنَهُمْ وَلَئِنَّ الَّذِينَ أُوْرُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ

واتہ: پیازی ٹاين و بہرنامہ ی ژيانی بؤ داناون، ئہوہی
کہہرمانی پیکردووه بہ _نوح_، ہہر بہوشیوہیہ قورٹانیشی
بؤ تؤ ئہی محمد صلی اللہ علیہ وسلم ووحی و نیگا کردووه و
بہ ئیبراہیم و موساو عیسا شمان راگہ یاندووه کہ پیازی ٹاين
و یہ کخواناسی بہرنہدہن و لہسہری پایادار بن، ئہم بانگہوازہ
راست و دروستہ زؤر بہلای بت پہرست و خوانہ ناسانہوہ
گران و زہحمہتہ، بہلام خوای دانا خوئی کہسانی شایستہ
ہلدہ بڑیریت بؤ گہ یاندنی ٹاينہ کہی رینموویی خہ لکانیک
دہکات کہ بگہ پیتہوہ بؤ لای بہرنامہ کہی بہ پہرستن و
ئہنجامدانی کارو کردہوہی چاک (۱۳)، میلہ تانی پیشوو،
بہ تابیہت گاور وجوو جیاوازی و کیشہ دووبہرہکی نہ کہوتہ
نیوانیان، مہگہر لہدوای ہاتنی زانستی و زانیاری تہواو بؤیان،
کہلہ بہر حہسادہت و ستہمکاری و لادانیان لہ راستہ ریگا
بؤیان دروست بوو، خو ئہگہر بریاری پیشووتر لہ لایہن
پہروہردگار تہوہ نہ بوایہ کہ تا کاتیکی دیاریکراو مؤلہتی داون،

بەكبۇرىنى نۇمەتى نىسلام

ئەوۋە فەرمانى تياچوونيان دەردەكرا، بىنگومان ئەوانەى كە
بوونە مىراتگرى كىتئىيى خوا و گەيەنرا بەدەستيان لە نەوۋەكانى
داهاتوو، كەوتنە گومان و دوودليەوۋە، خەلكيشيان خستە
گومانەوۋە دەربارەى (۱۴).

(ئاين جى بەجئ بكن و پاىە داربن لەسەرى، وە ئاينەكە بەش
بەش مەكەن.) ھەرۋەھا زۆر ئايەتى تر ھەيە لە قورئاندا كە
دەفەرموئەت لايەن دروست مەكەن. بۆيە لايەن دروستكردن لە ئاينى
ئىسلامدا ھەرامە، پىگەپىننە دراوۋە. چوار سەرچاوۋەم داوۋە پىتان،
نۆرى تر ھەن. بەلام كاتىك لە موسولمانىك دەپرسىن: لەسەر چى
يە؟ كىيە؟ ھەنىك دەلىن: من ھەنەفيم، ھەنىك دەلىن: من
شافيعم. ھەنىك دەلىن: من ھەمبەليم. ھەنىك دەلىن: من سەلەفيم.
ھەنىك دەلىن: من ئەھلى ھەدىثم. پىغەمبەرە خوۋشەويستەكەى
ئىمە چى بوو؟ ھەنەفى بوو؟ مالىكى بوو؟ شافيعى بوو؟ ھەمبەلى
بوو؟ ئەھلى ھەدىث بوو؟ سەلەفى بوو؟ چى بوو؟ خوا لە قورئاندا لە
سورەتى ال عمران، ئايەتى ژمارە ۶۷ دا دەفەرموئەت:

به کبرونی نومه تی نیسلام

﴿ مَا كَانَ لِإِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ

الْمُشْرِكِينَ ﴾ (٦٧)

(نبراهیم (علیه السلام) نه جولہ کہ بوو نہ گاور بوو،
به لکو ئیمانہ کہی راست بوو، موسولمان بوو). خواله
قورئاندا له سوره تی ال عمران، ثایه تی ژماره ٤٢ دا ده فہرمویت:

﴿ وَلَئِذَا قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمُرُّمْ إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَأَصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ

الْمَلَائِكَةِ ﴾ (٤٢)

واته: (ههروهہا یادیان بهیته کاتیک) جبرئیلی فریشته وتی:
ئہی مہریہم به راستی خوا توژی هہلہژاردوہ و خاوین و
پاکیزہی کردویت، هہلی ہژاردویت و پیزی داویت به سہر
هہموو ئافرہ تانی جیہاندا.

(شوینکہ وتوانی عیسا (علیه السلام) وتیان، ئیمہ موسولمانین.)

خواله سوره تی الحج ، ثایه تی ژماره ٧٨ دا ده فہرمویت:

﴿ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۚ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ

حَرَجٍ ۚ وَبَلَاءَ آيِسْكُمْ لِإِبْرَاهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ

بِهَکَبُونِی نَوْمَتِی نِیْسَلَام

شَهِيدًا عَلَیْکُمْ وَتَکُونُوا شُهَدَاءَ عَلَی النَّاسِ فَأَقِمْوْا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا
بِاللّٰهِ هُوَ مَوْلَاکُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ النَّصِیْر ﴿٧٨﴾

(به رده و ام تیبکۆشن له پیناوی خوا دا به وشیوه یه ی
شایسته یه تی، نه و زاته هه لی بژاردوون و هیچ جۆره گرانیه کی
له سهرتان دانه ناوه. پێو شوینی ئیبراهیمی با و انتانه که هه ر پێشتر
خوا ی گه وره ناوی ناو ن موسو لمان و له م قورئانه شدا به موسو لمان
ناوی بردوون، تا پێغه مبه ر بپێته شایه ت به سهرتانه وه و ئیوه ش
ببنه شایه ت به سه ر خه لکییه وه، که واته نوێژه کانتان به چاکی
نه نجام بده ن....) که واته خوا به موسو لمان ناوی بردووی ن وه له
زۆر شوینی قورئاندا ده یدۆزینه وه. خوا پیمان ده فه رمو یه ت به
خۆتان بلێن "موسو لمان".

خوا له سورته تی الفصلت، ئایه تی ژماره ۳۳ دا ده فه رمو یه ت:

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

به کبونی نومتی نیسلام

(کئی باشتره له وهی که بانگهواز دهکات له پێگی خوادا، کاری دروست دهکات وه دهلیت که من موسولمانم.)

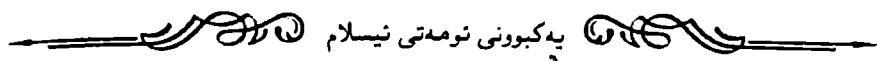
لێره دا خوا نافه رمویتی بلین: من هه نه فیم، یا شافیعم، یا هه مه لیم، یا مالیکیم، یا سه له فیم، یا ئه هلی هه دیشم. خوا ئه فه رمویتی: (... بلی که من موسولمانم). خوا په یامه که دووباره دهکاته وه و له سوره تی الزمر، ئایه تی ژماره ۱۲ دا ده فه رمویتی:

﴿وَأَمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ﴾ (۱۳)

(وه فرمانم پێ دراوه که به که می موسولمانانی ئومهت بم)
وهک پیشتر ئاماژه م پێکرد کلیلی سه ره کی بانگهواز بریتیه له سوره تی ال عمران، ئایه تی ژماره ۶۴، که ده فه رمویتی:

﴿قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ تَمٰلَوْاْ اِلٰی كَلِمٰتِ سَوٰمٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦٓ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاِنْ تَوَلَّوْاْ فَقُوْلُوْاْ اَشْهَدُوْاْ بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ﴾ (۱۶)

(بلین ئه ی ئه وان ه ی کتیبێتان بۆ په وان ه کراوه، وه رن به ده م په یامێکه وه که هاو به شه له نێوان ئیمه و ئیوه شدا، که س

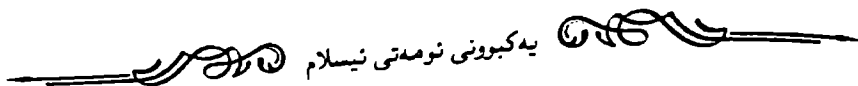
په کپوونی نومته تی نیسلام

نه په رستری جگه له خوا وه هیچ هاوہ لیکي بؤ بریار نه ده بن، هیچ لایه کمان لاکه ی تریان له جیاتی نه و زاته نه په رستین. نه گهر سه ریچیان کرد بلین: نئوه شایه ت بن که نئمه موسولمانین. (

ته نانه ت کاتیک قسه بؤ موسولمانانیش ده که بن، کاتیک کیشیه ک هه بیت (شایه تی بدهن که نئمه موسولمانین). خوا به پوونی ناماژهی پی ده کات له سوره تی الحج، نایه تی ژماره ۷۸ دا که به موسولمان ناوی بردوین، ده فهرمویت:

﴿وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ﴾ (۷۸)

واته: هه روه ها به رده وام بن له خه بات و جیهاد و هه ول و کوشش له پیناوی خوادا به و شیوه یه ی که شایسته یه تی، له بهر خاتری نه و بیت، نه و زاته بؤ نه وه هه لی بژاردوون و له ناین و بهرنامه که یدا هیچ جزره شتیکی نارپه واو قورس و گرانی

بە کۆبۆنی نۆمەتی نەسڵام

لەسەر دانەناون (کە نەتوانن ئەنجامی بدەن، جا ئەم بەرنامەیه) پێ و شوێن و بەرنامە ی ئیبراهیمی باواتانە کە پیشتر هەر خوای گەورە ناوی ناون موسڵمان و لەم قورئانەشدا بەموسڵمان ناوی بردوون، تا پیغەمبەر ببیتە شایەت بەسەرتانەوه (کە پەيامی خوای پێ راگەیان دوون) و ئێوهش (بە گەیانندی ئەو پەيامە) بێنە شایەت بەسەر خەلکیوه، کەواتە نوێژەکانتان بەچاکی ئەنجام بدەن و زەکاتیش (لە مال و سامان و زانستی و هیژتان) دەر بکەن و پشت بەخوا ببەستن، چونکە هەر ئەو زاتە یارو یاوهرتانه، جا دڵنیا بن کە خوا چەندە یارمەتیدەریکی چاکە و چەندە پشت و پەنایەکی بەهیزو بە نرخە.

و بە لایەنی کەمەوه ٧ ئایەتی قورئان دەفەر مویت بە خۆتان
بڵێن موسوڵمان (قل، قل، قل) بڵێن کە موسوڵمانن.

لە سورەتی الفصلى، ئایەتی ژمارە ٢٣

لە سورەتی الزمر، ئایەتی ژمارە ١٢

لە سورەتی ال عمران، ئایەتی ژمارە ٦٤

لە سورەتی البقرة، ئایەتی ژمارە ١٣٦

لە سورەتی الانبياء، ئایەتی ژمارە ١٠٨

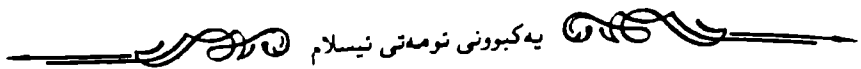

ئە سۈرەتى القىسسى، ئايەتى ژمارە ۵۲

ئە سۈرەتى العنكبوت، ئايەتى ژمارە ۴۶

بە لايىمى كەممۇ ۷ شۇنداقلا ئەمە دەفەرمۇيىت: بلىن كە
موسولمانن. كەواتە جىياوازى بۆچۈن لە كۆيدايە؟ سەيركەن،
ھەرچۇر ئىمامە مەزىنەكە، ئىمام ئەبو ھەنىفە، ئىمام مالىك، ئىمام
شافىئىي، ئىمام ئەھمەدى كۆرى ھەمبەل، ھەموويانم خۆشەدەويىت،
رىز لە ھەموويان دەگرم، ھەموويان لام گەورەن، زاناي مەزن بوون،
بەلام ئەگەر مېژۇوى ئەم ئىمامە مەزنانە بخوئىننەو ۋە ئىنجا بەپاستى
تېدەگەين كە جىيان وتوۋە.

كاتىك مېژۇوى ئىمام ئەبو ھەنىفە دەخوئىننەو ۋە. دەبىنن لە
۷۰۱ ى مىلادى لە دايك بوۋە لە ۷۶۷ ۋەفاتى كردوۋە بە ھىجرى
۱۵۰ ى ھىجرى ۋەفاتى كردوۋە، بە كۆپرەدى ئەبو يوسىف كە يەكك
بوۋە لە خوئىندكارەكانى ئىمام ئەبو ھەنىفە كە ھەرمۇيەتى: "ئەي
يەعقوب بەوانە بلى كە بۆچۈنەكانى من دەنووسن، چۈنكە لەوانەيە
ئەمۇ شىتەك بلىم، بەلام سەبەى وازى لىبىنم. لەوانەيە سەبەى

بۆچونىڭم ھەبىت، پۇڭزى دواتر وازى لى بىنم. "كەواتە ئەبو
ھەنىفە (خوۋاى لى پازى بىت) ئەو كەسانەى ناۋىت كە بۆچونەكانى
دەنوسن. تەنھا بە "يەكبون" نەبىت، كە بە "اجماع" ناو دەبرىت
لە نىۋان ھەموو زاناكاندا، لە نىۋان ھەموو خوينكارەكاندا، كە دواى
ئەو پىڭگەى داۋن ئەگىنا ھەزى لەو ھەنىفە خەلك بۆچونەكانى
بنوسن. ۋە بەگوڭرەى يەككە لە خوينكارەكانى كە "زوفەر" يە
دەفەرموۋىت كە ئىمام ئەبو ھەنىفە فەرموۋىت: "پىۋىستە وريا
بىن، ئىمە مرقۇڭىن، ھەلە دەكەين. ۋە لە خەلكى قەدەغە دەكەم كە
بۆچونەكان بگوڭزەو ھە بى پىشت پاستكردنەو ۋە تەنھا بە
پىشتەستەن بە بۆچونەكەنم — لە خەلكى قەدەغە دەكەم كە
بۆچونەكان بگوڭزەو ھە بۆ بپاردان، بى ئەو ھەى سەلماندىت. "ۋاتە
ئەگەر سەلماندىن نەكەى نازانن، بپار مەدەن لەسەر قسەكانى مەن.
پىڭگى لەو كەسانە دەكات كە بى ئەو ھەى خۇى بيسەلمىنىت، ئەوان
بپاردەدەن بە پىتى قسەكانى ئەبو ھەنىفە .

ئەگەر زیاتر بخوینینەوہ کہ امام "ابن عبدالبر" ھەروہا ئەویش
 ئیمامە، دەفەرمویت کہ ئەبو حەنیفە فەرمویەتی کہ: "فەرمودە ی
 صحیح مەزھەبی منە . ئەگەر فەرمودە ی صحیحان بینی ئەوہ
 مەزھەبی منە . ئەگەر ھەر حەدیسکی صەحیحان بینی ، ئەوہ
 پێگەی ژبانی منە ، ئەوہ مەزھەبی منە . وە ئەبو حەنیفە (خوای لی
 پازی بیت) دەفەرمویت - بە پێی قسەی یەکی لە خویندکارەکانی
 کہ ئەبو حەنیفە فەرمویەتی: " ئەگەر ھەرفەتوایەکی منتان بینی ،
 ھەربۆچونیکم، کہ پێچەوانەی کتیی خا بوویان وتەکانی
 پێغەمبەر، بۆچونەکی من پەتیکەنەوہ. " واتە ئەگەر ھەر
 بۆچوونیک ئیمام ئەبو حەنیفەتان بینی پێچەوانەی خوا و
 پێغەمبەرەکی بوویان ھەر فەرمودەیەکی صحیح
 کہ مەزھەبەکیەتی، ئەوہ بۆچونەکی پەتیکەنەوہ .

بۆیە کاتیک پرسیارم لی دەکەن کہ ئەگەر بە پێکەوت بەر
 ئافرەتیک بکەوم دەستنوێژەکم دەشکیت یاخود نا؟ یان لیم
 بپرسن لەدوای سورتی الفاتحة بە دەنگی بەرز بلیم ئامین یاخود نا؟

یه کبونی نومدتی نیسلام

ئه لیم له دواى سوره تی الفاتحة به دهنگی بهرز ده لیم ئامین، کاتیک
ئیمامه که له نویژی به یانی یا ئیواره یا شیوان به دهنگی بهرز
بیخوینیت. پاش ئه وهی وتی ﴿غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الْغَالِينَ﴾
به دهنگی بهرز ده لیم ئامین. له بهرئه وه ده لیم حه نه فی ته واوم.

ئه گهر حه نه فی بوون ئه وه بیت که شوین ئیمام ئه بو حه نیفه
بکه ویت، ئه وا ئه لیم ۱۰۰٪ حه نه فی ته واو حه نه فیم، حه نه فیه کانی
تر ۶۰٪، ۷۰٪ ن. فهرموده ی صحیح مه زه بی ئه وه. وه به پیی "ابن
وهاب" ده فهرموویت: "پۆژیک یه کیک هات و پرسى له ئیمام مالک
ئایا له کاتی ده ستنویژدا ده بیت ده ست بخهین له بهینی په نجه کانی
پیمان؟ ئیمام مالک وتی پیغه مبه ر ئه مه ی نه کردووه، له سه رتان
نیه. دواى ئه وهی که سه که پۆشت، "ابن وهاب" به ئیمام مالیکی
وت و فهرموده که ی گێرپایه وه، سه نه ده که ی باسکرد و ناوی
پاوییه که نی هینا، که پیغه مبه ر له ده ست نویژا ده ستی خستوه
بهینی په نجه کانی قاچی. بۆیه ئیمام مالک وتی: به لئى ئه وه
فهرموده یه کی باشه، حه دیسیکی صحیحه. دواى ئه وه هه رکه سییک

یەکیبونی نومەتی نیسلام

پرسیاری لە ئیمام مالک دەکرد کە دەست بخەین لە بەینی
پەنجەکانی پیمان؟ دەیوت: بەڵێ. بۆچونەکەی گۆڕی، کەواتە
هەرچێک حەدیسێی صحیح بوو، بۆچوونی ئەو لەسەر فەرمودەی
صەحیحە."

وە ئیمام مالیک (خوای لی پازی بیّت)، فەرمویەتی: "من مروّثم،
دەکرێت هەلەبم، وە هەندێ جارێش راستبەم. دەکرێت هەلەبم،
دەکرێت هەلەبکم، وە هەندێ جارێش راستبەم. بەلام ئەگەر هەر
بۆچوونیکی من پێچەوانەی کتیبی خوا و پێغەمبەرەکەی بوو،
بۆچونەکەی من فری بدەن." ئیمام مالیک (خوای لی پازی بیّت)
فەرمویەتی: "ئەگەر هەر فتوایەک، هەر بۆچوونیکی منتان بینی کە
پێچەوانەی خوا و پێغەمبەرەکەی بوو، بۆچونەکەی من پرەت
بکەنەو، فری بدەن." کاتی مەزەبێ مالیکی نوێژ دەکەن
دەستیان دەهێننە خوارەوە، بەلام کاتێک فەرمودەی ئەبو داود
دەخوێننەو، بەرگی یەک، فەرمودەی ژمارە ۷۵۵ و ۷۵۷
دەفەرموێت: کە دەبیّت دەست بگرین، لەخوار ناوکەو، بەلام

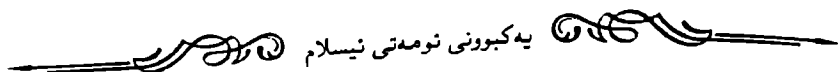
یہ کیوونی نومہ تی نیسلام

لاوازن، ههردوکیان لاوزن! به گویره ی ئیمام ئه بو داود، بهرگی یهك
فهرموده ی ژماره ۷۵۶ ده فهرمویت: که دست له سهروو ناوکه وه
بگرن، که به هیژتره له فهرموده لاوزه کان. به لام فهرموده ی دواتر،
ئه بو داود، بهرگی ۱ فهرموده ی ژماره ۷۵۸ ده فهرمویت: له کاتی
نویژدا ده ست ده گرن له سهر سنگ. وه ده فهرمویت ئه مه
فهرموده یه کی به هیژتره. هه رچه نده فهرموده یه کی "مرسل" ه.

مرسل واته شتیك له بهینه کهیدا په پیه به لام به تهواوکاری
ده لیت به هیژترین فهرموده یه به به راورد به وانی تر. ته نانه ت ئه گهر
فهرموده ی "ابن حزیمه" بخوینینه وه ده فهرمویت: پیغه مبه ر
دهستی له سهر سنگی ده گرت کاتیك نویژی ده کرد. هه رچه نده
ئه وهش فهرموده یه کی "مرسل" ه به لام له گه ل فهرموده کانی تردا،
شیخ ناصر الالبانی وهك صحیح پۆلینی کردوه. بۆیه به
به هیژترین هه موو فهرموده کانه که ده ست چۆن بگیری.
به هیژترینان بریتییه له وهی له سهر سنگت بیّت. بۆیه کاتی
نویژه کهم ده کهم دهستم له سهر سنگم ده گرم. بۆیه ده لیم مالیکی

تہ واوم، ئیمام مالیک فہرموویہ تی: "ئہ گہر ہہر فہتوایہ کی منتاز
بینی کہ پیچہ وانہ ی خوا و پیغہ مبرہ کہ ی بوو فہتواکہ ی مز
رہتکہ نہ وہ." کہ واتہ ئہ گہر مالیکہ کان بلّین ئیمام مالیک وتویہ تی
با دہست لہ خوارہ وہ بیّت، چیرۆکہ کہ ی جیاوازہ.

بہ لّام ئہ وہ ی مہ بہستہ ئہ وہ یہ کہ دہ لّیت کہ ئہ گہر فہتوایہ کی
منتان بینی پیچہ وانہ ی خوا و پیغہ مبرہ کہ ی بوو فہتواکہ ی مز
رہتکہ نہ وہ، بۆیہ منیش فہتواکہ ی رّہت دہ کہ مہ وہ، دہستیش لہ
سہر سنگم دہ گرم، بۆیہ من حنہ فی تہ واوم، حنہ فی ۱۰٪
مالیکیہ کانی تر ۶۰٪ ن لہ ۷۰٪ ن. ئہ گہر میژوو بخوینینہ وہ لہ
ماوہ ی خلیفہ کانداء، خلیفہ کانی عہ باسی، ئہ بو جہ عفہر، ہارونہ
رہشید - ئہ م دوو خلیفہ یہ دہ یان ویست کہ فہتواکانی ئیمام مالک
بنوسن کہ پیّی دہ وترّیت "الموطأ" الموطأ ی مالک. ئیمامی مالک
فہرمووی: "لہ بہرئہ وہ ی ماوہ لہ کانی پیغہ مبرہ بۆ شوینی جیاواز
بلاو بوونہ تہ وہ، بریارہ کانی منیش بہ پیّی ئہ و زانستہ سنووردارہ یہ
کہ من مہ مہ. چونکہ ماوہ لانی پیغہ مبرہ بلاو بوونہ تہ وہ بہ ناوچہ

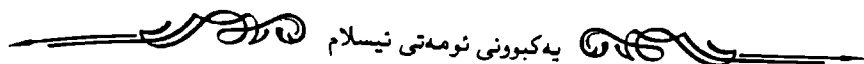

یەکیبۆونی نۆمەتی نیسلام

جیاوازه‌کانی جیهاندا، ناتوانم به دڵنیاوییەوه بلیتم، ئەوێ من راستە
یان نا. "بۆیە پێگەی نەدا بە خەلیفەکان که "الموطأ" کە ی دانین
وێ کو یاسا. نە یویست مەزە بە کە ی بکەن بە قانونی دەوڵەت.
بیهێنە بەرچاوی خۆت، ئەوێ بیرکردنەوێ ئیمام مالیک بوو (خوای
لی پازی بیت). دواتر ئیمام شافعی هات، ئیمام شافعی خوینکاری
ئیمام مالیک بوو.

هەر وها خوینکاری خوینکاری ئەبو حەنیفە بوو. ئیمام
شافعی فەرمویه تی: "دەشتی بۆ هەر کە سێک کە تاکە
فەرمودە یەکی پیغەمبەر نە زانی، دەکریت فەتواکە ی هەڵە بیت.
ئەوێ هۆکارە کە یه"، هەر وها فەرمویه تی: "ئەگەر هەر بۆچوونێکی
ئیمام مالیک یان من، یان الأوزاری، یان الکوثری، بزانه لە کوێ
بۆچوونە کە یان وەرگرتوو. واتە بچۆ بۆ سەرچاوە کانیان"، وێ
دە فەرمویت: "کوێرانه دوا ی من مە کە ون، کوێرانه دوا ی بۆچوونی من
مە کە ون، بزانی لە کوێ بۆچوونە کە هاتوو، بۆ ی بگەرێرە وێ."
ئیمام شافعی (خوای لی پازی بیت) فەرمویه تی: "ئەگەر هەر

حەدىسىكى صەحىتان بىنى ئەو مەزھەبى مە. "بۆيە مەزھەبى
 ئىمام شافىعى فەرمودەى صەحىح بوو. ھەروەھا فەرموئەتى:"
 ئەگەر ھەر حەدىسىكى صەحىتان بىنى پىچەوانەى بۆچوونى مە
 بوو، بۆچوونى مە پەتکەنەو. "

ھەروەھا فەرموئەتى: "ئەگەر ھەر فەتوئەكى مەنتان بىنى
 پىچەوانەى خوا و پىغەمبەرەكەى بوو، فەتوئەكى مە پەتکەنەو."
 كەوابىت ئەگەر خەلك پەرسىارم لى بکەن، كە ئەگەر دەستوئىژم
 ھەبىت و بە پىكەوت بەر ئافرەتەك بکەوم يا ئافرەتەك بەر مە
 بکەوئەت ئايا دەستوئىژەكەم دەشكىت؟

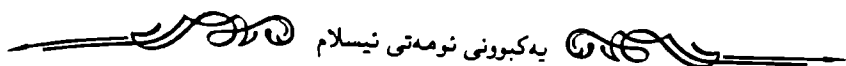
دەلەم نەخىر — دەستوئىژەكە ناشكىت. بە پىنى فەرمودەى
 صەحىح ئەبو داود، وە صەحىحى مەسەل، دەستوئىژ ناشكىت،
 بۆيە شافىعى تەواوم. چوئە ئىمام شافىعى فەرموئەتى: "ئەگەر
 ھەر فەتوئەكى مەنتان بىنى پىچەوانەى خوا و پىغەمبەرەكەى بوو،
 ھەر حەدىسىكى صەحىح، ئىو فەتوئەكى مە پەتکەنەو. "بۆيە
 شافىعى تەواو شافىعىم.

یہ کیرونی نومہ تی نیسلام

شافیعیہ کانی تر (۶۰٪، ۷۰٪، ۸۰٪، نہک ۱۰۰٪)، من شافیعی ۱۰۰٪ م. ہر وہا نہ گہر خہ بری میژووتان ہہ بیّت، ئیمام شافیعی کاتیك له به غداد بوو، کتیبی فہ توکانی نووسی، بہ ناوی "الحجة". دواتر کہ چوو بۆ میصر و ہاتہ وہ، لەلای خویندکاری "امام لیث بن سعد" خویندی. دواي ئەمە فہ توکانی گۆپی، زۆربہ ی فہ توکانی گۆپی، کتیبیکی تازہ ی نووسی، "الأم". کہ واتہ ئیستا کتیبی کونی ئیمام شافیعیمان ہہ یہ، الحجة، ہر وہا تازہ یہ کیش، الأم، واتہ کہ ئیمام شافیعی خویندی. خەلک بە ھەلە تیگہشتوون کہ چوار ئیمام ھہ یہ. ئیمامی زۆر ھہ یہ. ئەم چوار ئیمامہ بہ ناوبانگ بوون چونکہ خویندکارەکانیان بەردەوام دەرسیان دەوتەوہ.

ئیمامی دیکہش ھہ بوون وەکو ئیمام لیث بن سعد، بہ گوێرہ ی ئیمام شافیعی ھەرچەندە کہ ئیمام شافیعی خویندکاری ئیمام مالیک بووہ، فہرمویت: "ئیمام لیث زۆر بہ ئیمانتر بووہ لە ئیمام مالیک. ئیمام شافیعی بتوانیت وابلیت، ئیمەش دەتوانین. زۆر ئیمامی تر ھہ بوون. ہوارەم ئیمام، (ئیمام ئەحمەدی کوپی حەنبەل) ھ.

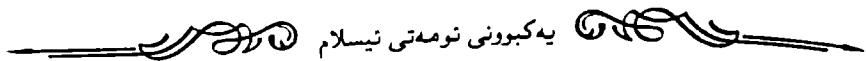

یە کێبۆنی نۆمهتی نیسلام

ئیمام ئەحمەدی کوپی حەنبەلیش هەمان بۆچوونی هەبوو .
زۆر توند بوو کە ئیمام ئەبو حەنیفە وتویەتی: "بۆ چوونەکانی من
مەنوسن تا یە کلا دەبنەو ، تا کۆدەبنەو . " ئیمام ئەحمەد سورت
بوو چونکە لاسلی کردنەو (تقلید) دەستی پێکردبوو . وتویەتی:
هیچ بۆچوونیکی من مەنوسن . ئەگەر بۆ چوونیکی منتان بینی جا
بۆچوونی ئیمام مالیک بێت یا ئیمام شافعی یا ئەبو حەنیفە ، بچۆ
بۆ سەرچاوە کە . وە ئەگەر هەر بۆ چوونیکی منتان بینی کە
پێچەوانەی بۆ چوونی خودا و پێغەمبەر بوو، بۆ چوونی من پەت
بکەنەو . لەبەر ئەوە دەلێم : من ٪ ۱۰۰ حەنبەلیم .

ئەگەر حەنبەلی واتە کەسێک کە شویینی فێرکردنەکانی ئیمام
ئەحمەدی کوپی حەنبەل دەکەوێت ، ئەوە من ٪ ۱۰۰ حەنبەلیم .
ئەوانی تریش ٪ ۷۰ ی ٪ ۸۰ ئەگەر بلیت فێرکردنەکانی ئیمام ئەبو
حنیفە (خوای لی پازی بێت) دەتکات بە حەنەفی، ئەوە من حەنەفی
تەواوم ، حەنەفی ٪ ۱۰۰ . ئەگەر شویین کەوتنی فێرکردنەکانی ئیمام
مالیک ، دەتکات بە مالیکی ، ئەوە من ٪ ۱۰۰ مالیکیم . ئەگەر شویین

که وتنی فیژکردنه کانی ئیمام شافیهی ده تکتات به شافیهی ، ئه وه
من ۱۰۰٪ شافیهیم . ئه گهر شوین که وتنی فیژکردنه کانی ئیمام
ئه حمه د بن حه نبه ل ده تکتات به حه نبه لی ، ئه وه من ۱۰۰٪
حه نبه لیم . چونکه هه ر چوار ئیمامه مه زنه که فه رمویانه : "ئه گهر
فه توایه کی منتان بینی که پیچه وانه ی خودا و پیغه مبه ره که ی بوو ،
فه تواکه ی من بده ن به دیواردا . " سه یرکه ن ، هه موو مه زه به کانی
هه ر چوار ئیمامه مه زنه که ، چی بوون ؟ مه زه به واته چی ؟
مه زه به واته "بۆچوون" ریگه ی رویشتن ، وشه یه کی تر بۆ مه زه به
بریتیه له "سونه ت" ، "ابن سنه" واته "ریگه" سونه تی پیغه مبه ر
واته ریگه ی پیغه مبه ر بۆیه هه ر چوار مه زه به که ، هه ر چوار
ئیمامه که ، مه زه به ی پیغه مبه ر بوون ، هه موو ئیمامه کان فه رمویانه
: ئه گهر فه رموده یه کی سه حیحتان بینی ، بۆچوونی من په ت
بکه نه وه .

واته هه ر چوار ئیمامه که مه زه بابیان مه زه به ی پیغه مبه ر بووه .
ساده یه ، ریگه که ی پیغه مبه ر . ئیمام ئه بو حه نیفه (خوای لی پازی

بەكبونى نۆمەتى نىسلام

بىت) ھەرگىز نەھاتوۋە مەزھەبىكى حنىفى تازە داھىنىت. ئىمام
مالىك ھەرگىز نەھاتوۋە مەزھەبىكى مالىكى تازە داھىنىت.

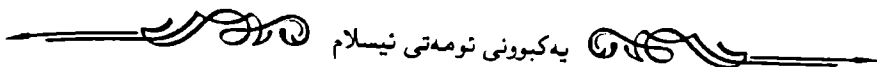
ئىمام شافىئى ھەرگىز نەھاتوۋە مەزھەبىكى شافىئى تازە
داھىنىت. ئىمام ئەھمەدى كوپى ھەنبەل ھەرگىز نەھاتوۋە
مەزھەبىكى ھەنبەلى تازە داھىنىت. ھەمويان شوپن مەزھەبەكەي
پىغەمبەر كەوتون. ھەرۈەكو چۆن مەسىح يەكان بە ھەلە
تىگە يىشتون ، كە عىسا (عليه السلام) ھەرگىز نەھاتوۋە بۆ
بلاۋبونەۋەي ئاينى مەسىحىيەت.

بەلكو ھات بۆ فېر كوردنى ئىسلام. بە ھەمان جۆر، ھەر چوار
ئىمامە مەزھەبەكە ھاتن زانىارىمان بەدەنى لە فېر كوردنەكانى خودا و
پىغەمبەرەكەي، مەزھەبەكەيان ھىچ مەزھەبىك نەبوۋە ،
مەزھەبەكەي پىغەمبەر نەبىت. خودا لە قورئاندا لە سورەتى
النساء، ئايەتى ژمارە (۵۹) (... گوپرايەلى خودا بن ۋە گوپرايەلى
پىغەمبەر بن ، ۋە فەرمان پەۋاكان ...) فەرمان پەۋاكان كە
زانستيان پىيە. واتە پىويستە گوپرايەلى خوا بن، ۋە

یە کبوونی نومهتی نیسلام

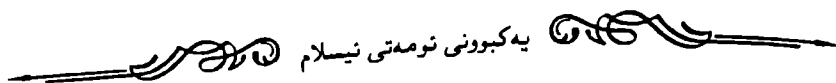
پیڤه مبه ره که ی، دوا ی ئه وه خودا ده فره مویت وه ئه وانه ش که
فرمان په وان و زانستیان پی یه . به لام ئایه ته که لیږده دا ته واو
نابیت و به رده وام ده بیت: (... ئه گهر له شتی کدا کیشه تان بۆ
دروست بوو، بگه پینه وه بۆ لای خودا و پیڤه مبه ره که ی ...) بۆیه
ئه وانه ی که زانستیان پی یه، ئیمام شافیهی، ئیمام ئه حمده بن
حه نبه ل، ئیمام مالیک، ئیمام ئه بو حه نیفه (خودای گه وره له
مه موویان پازی بیت) ئه گهر جیاواز بوون ، بگه پینه وه بۆ لای
خودا و پیڤه مبه ره که ی .

بۆیه هر چوار ئیمامه که شی هه مان شتیان وتوو: "ئه گهر
فه تواکه ی من پیچه وانه ی خودا و پیڤه مبه ره که ی بوو، فه تواکه ی
من په ت بکه نه وه. " هه مان شت که خودا ده فره مویت:
(... گوپایه لی من بن، گوپایه لی پیڤه مبه ر بن ، وه فرمان په واکان،
ئه وانه ی که زانستیان پی یه، به لام ئه گهر جیاواز بوون بگه پینه وه
لای خودا و پیڤه مبه ره که ی، ئه گهر باورپتان به خواو پۆئی قیامات
هه یه. بۆیه ئه مه باشتترین و پاسترین پێگه ی بریار دانه.) هیه

پڙگه يهڪ له وه باشتريه لای خودا كه بگه پڙينه وه بۆ لای خودا
پڙغه مه به ره كه ی، زۆر ساده یه . نیستا هه ندی برا هه ن كه دین و
ده پرسن: "زاكیری برام، باشه نه و كه سانه ی زانستیان پی یه له
قورئان و فهرموده، بۆ نه وان زۆر ئاسانه چی پاسته و چی هه له یه
كامه فهرموده ی صه حیه كامه زه عیفه . نه ی ئیمه وه كو
موسلماننکی ئاسایی، وه كو موسلمانن ساده چۆن تیڭه یین كامه
پاسته و كامه هه له یه؟" پرسیارکی زۆر باشه. پڙیان نه لیم: "واته
له بهر نه وه یه كه ته قلید ده كه یت. پڙی ده لیم سه یركه، ته قلید
چی؟ سه یركه ن به شوین كه وتنی زانایهك تۆ نابیت به شوین
كه وتوو، ناكاتك به (مقلد).

به لām نه گهر دوا ی سه لماندن ده كه وت نه و زانایه ی تۆ شوینی
ده كه ویت هه له بوو وه هیشتا هه ر شوینی بكه ویت نه وه ده تكاته
مقلد. بۆ نمونه نه گهر دایكت كیشه ی دلی هه بیت، باشه، كیشه ی
دلی هه یه ده چیت بۆ لای کی؟ زۆر به په له ده چیت بۆ لای دكتوری
دل. ده گه پڙیت؟ MBBS؟ نا، نا، نا. MD؟ به لی، به لی.

MD له چیدا ههیه؟ له مێشك. نا، نا، له دل؟ ئا، به ئی.

بۆیه پێش ئهوهی بچیته لای دکتۆر نهگهرییت . سهیر نهکهی

ناستهکهی چی یه .

MBBS؟ نا، نا.

MD؟ به ئی.

MD له چیدا ههیه؟ له نهخۆشی ژنان، نا، نا. گورچيله؟ نا، نا.

مێشك؟ نا، نا. دل؟ ئا، به ئی.

دهگهرییت، دهگهرییت ئینجا دهچیت بۆ لای. کوێرانه نا .

دهگهرییت یه کێك له سه رهقام وتی : "دایکت جهلده لێی داوه،

ئاوا بکه. وادهکهیته؟ به قسهی دهکهیته؟ نا. دهگهرییت . به

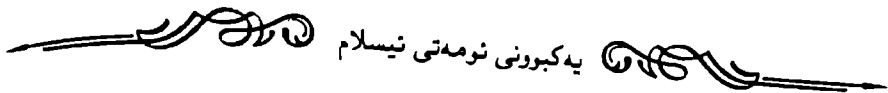
هه مان جوړ . سی یه م هه لێژارده (گوێرپایه لای خودا بن، گوێرپایه لای

پیغه مبه ر بن...) سی یه م هه لێژارده (... وه فرمان په واکان.) که

زانستان پی یه . دهگهرییت. هه ر زانایه ک شتیك ده لیت، بگه پێ

بزانه راسته یا هه له یه . سه یرکه ن هه موو شتیك ناتوانییت سه یر

بکرییت. ئیستا چه ندين جیاوازیته هه یه. تو وا تیده گه یت زانای

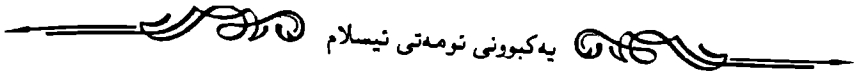
په کهم نړیکه ی ۴۰،۳۰ سهر چاوه ی داوه . منیش ۲۰ سهر چاوه م
سهر کردوه . بیستیان له به لگه ی قورئان و فهرموده ی صه حیج .
بویه ۲۱ سهر ناکه م ئینجا زانای ژماره ۲ تیکه له ، به شیک راسته ،
به شیک فهرموده ی صه حیج ، به شیک فهرموده ی زه عیفه . زانای
سییه م ، زوربه ی فهرموده ی صه حیج تیا نیه . بوخاری ، صه حیج
بوخاری ده کهینه وه ۷ هزار فهرموده زیاتر ، تییدا نادوزیته وه .
بویه زانای زور هیه ، توزیک بگه پړی .

په کهم جار سهرده کهیت زانای په کهم . که قسه ده کات ، سهر
چاوه ده دات ، کاتی سهری سهرچاوه کان ده کهیت قورئان و
فهرموده ی صه حیج دوا ی نه مه پرسیاریک هیه له سهر شتیک سی
زاناش بؤ چوونیان هیه . ئوتوماتیکی شوینی په کهم زانا
ده که ویت ، چونکه سهری ۲۰ له سهرچاوه کانم کرد و راست دهر
چوون . بویه ۲۱ ه منیش ان شاء الله راست ده بیئت . بویه هه موو
که سیکي ئاسایی ناتوانیت سهری هه موو شتیکي هه موو که سیک
بکات که ده یلیت . له بهر نه وه سهر کردنیکي که م پیویسته . زانای

یەکیبونی نۆمەتی نیسلام

یەكەم ئا ئەم زانایەیان، قسە بە پێی قورئان و فەرمودەى صەحیح دەكات. ئەمە یەكەم، زانای دووهم هەندیکى راستە هەندیکى هەڵە. سییەم، زۆربەى هەڵە. بۆیە تۆزىك بگەرێ، وە دیارى بکە کە چ جۆرە زانایەکە. دواى ئەمە ئەگەر شوینى کەوتى بە بى هیچ گەرانتىك لەسەر زانای یەكەم ئەوە کێشەى نیە. بەلام واى دانى شوینى زانای یەكەم دەکەویت کە گەرپاویت لە سەرى. زانایەکی تر دیت و دەلێت: "ئەوەى زانای یەكەم دەلێت هەڵە و دەشى سەلمىنم بە گوێرەى قورئان و فەرمودە. " سەیریکی سەلماندنەکەى بکە. ئەگەر هەڵە بوو پەتەى بکەرەو وە شوینى زانای یەكەم بکەرەو.

بەلام ئەگەر سەلماندنەکە، کە زاناکە داویەتى لە قورئان و فەرمودەى صەحیح بوو، وە پێچەوانەى زانای یەكەم بوو. ئەو کاتە فەتواى زانای یەكەم پەتە بکەرەو. کەوايە، بۆ نمونە کاتىك گویم لە شتىك دەبیّت، ئەوەى ویستبیتم لەم وتارەدا خۆم سەیرم کردووە. بەلام زۆر زانیارى هەیه لە مێشکەدا کە سەیرم نەکردووە بەلام

یہ کبونی نومہ تی نیسلام

یہ کلابو نہ تہ وہ بۆ نمونہ کاتی گویم له قسه یه کی شیخ ناصرالدین
البانی ده بیت، ماشاء الله، که به م دواییانه کۆچی دوایی کردوه. به
بۆچوونی من یه کی که له فهرموده زانه مه زنه کان بۆ سه رده میکی
ئاوا. بۆیه ئه وهی ده یلّیت شوینی ده که وم به متمانه وه. چونکه که
بگه ریم ماشاء الله زانایه له قورئان و فهرموده ی سه حیح .

به لام ئه گه ر که سیك وته یه کم بداتی پپچه وانه ی " ناصرالدین
البانی " وه له قورئان و سونه ت منیش له وانه یه فه تواکه ی
" ناصرالدین البانی " په ت بکه مه وه. مه به ستم ئه وه یه. به لام ده زانم
که هه موو که سیك شایه نی هه له یه، ئیمام شافعی هه له ی کردوه،
ئیمام ئه بو حه نیفه هه له ی کردوه، ئیمام ئه حمه د بن حه نبه ل
هه له ی کردوه، ئیمام مالیک کردویه تی. ئیتر بۆ ناصر الدین البانی
نه یكات، ده کریت ئه ویش بیكات، به لام ئه و سه ر به و زانایانه یه که
له قورئان و فهرموده ده گه ریّت.

بۆیہ ئەگەر یەکیك فەتوایەك بدات لە كەسە ئاساییەكان،
 ناصرالدین البانی ش فەتوایەك بدات، ئەو شوی ن ناصرالدین البانی
 دەكەوم، ئەگەر كاتم نەبیّت، بەلام ئەگەر بۆ وتارەكە بیّت سەیری
 دەكەم . ئەو هی لە وتارەكەدا دەیلّیم، سەیری دەكەم چونكە
 بەپرسم لەو . بە بۆچونی من ناتوانم سەیری هەموو فەرمودەكان
 بكەم، سەختە، سەختە بۆ كەسیك ئاسایی . كە وایە دیاریكردنی
 ئەو زانایە لەسەری دەخوینیتەو پێویستە، چ كتیبيك
 دەخوینیتەو، كتیبی كی دەخوینیتەو، گوێ لە كاسیتی كی
 دەگریت، دیاریان بكە . زانای پشت پاست كراو ، ئەو زانایە ٪ ٢٠
 هەلە هی . ئەم زانایە ٪ ١٥ هەلە هی .

ئەم زانایە ٪ ١٩ هەلە هی . دیاریان كە پاشان ئەگەر كات
 نەبوو بگەرێتەو بۆ ئەو زانایە پشت پاست بوو تەو . ئەو ئیتر
 پێویست ناكات هەموو شتیك سەیر بكەیت . ئەگەر كات هەبوو
 ئەو باشتترین شتە، بیکە . ئەگەر كات نەبوو . هیشتا هەر
 دەتوانیت، ئەو پێی ناوتریت تەقلید . بەلام ئەگەر یەكێك

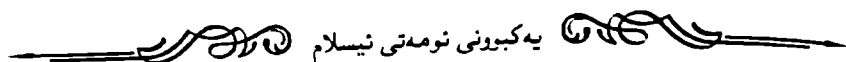
یہ کیوونی نومہ تی نیسلام

سہ لماندی کہ پیچہ وانہ کی راستہ دیسان ہر کویرانہ شوینی
بکہویت، نہ وہ تہ قلیدہ . تہ قلید تہ نہا بۆ لای خوا و پیغہ مہرہ کی
دہ بیت . (گویرایہ لی خوا بن ، گویرایہ لی پیغہ مہر بن ...) بہ تہ نہا ،
کہ سی ترنا . سادہ یہ . ہاوکیٹشہ یہ کی ئاسانہ .

دروستکردنی لایەن لە ئیسلامدا

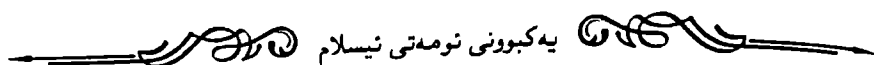
ئێستا هەندێ کەس دێن و پێم دەڵێن: "زاکیری برا، تۆ وتت لایەن دروست مەکە، بەلام ئەو پێغەمبەر نە ی فەرمووه: ٧٣ لایەن دروست دەبێت؟" دەڵێم: "بەڵێ پێغەمبەر فەرمووی: پەیدا دەبێت. پێغەمبەر نە ی فەرمووه: پێویستە ئێو بیکەن، بەلکو دە فەرمویت مەیکەن. خواش دە فەرمویت: مەیکەن. هەر چەندە خوا دە فەرمویت: لایەن دروست مەکەن. کەچی موسولمانەکان وا خەریکن دروستی دەکەن."

بۆیە پێشبینی کرد پەیدا دەبن. ئەو وتوو: پێویستە بیکەن ، وە ئەگەر فەرمودە ی صحیحی ئەبو داود بخوێنینه وە، فەرمودە ی ٤٥٩٩ وە فەرمودە ی ٤٥٨٠ دە فەرمویت: پێغەمبەر (درودی خۆی لێ بێت) فەرمووی: "جولە کەکان دابەش بوون بۆ ٧١ یا ٧٢ لایەن، گاوە کەکان دابەش بوون بۆ ٧١ یا ٧٢ لایەن. موسولمانەکانیش دابەش دەبن بۆ ٧٣ لایەن."

پیشین یان پیشینان. بۆیه له شه‌ریعه‌تدا، به‌رزترینان قورئانه،
قسه‌ی خوايه . ئه‌گه‌ر ويستت شتێك بدۆزیته‌وه و له قورئاندا نه‌بوو،
ده‌چیت بۆ سه‌رچاوه‌ی دووه‌م كه‌ ده‌یسی سه‌حیحه، قسه‌كانی
پێغه‌مبه‌ر . له قسه‌كانی پێغه‌مبه‌ردا كه‌ بانگه‌وازی بۆ كردووه
قورسایي زیاتره‌ وه‌ك له‌وانه‌ی پێغه‌مبه‌ر خۆی کردوونی . بۆیه
ئه‌گه‌ر فرمانه‌كه‌ی و ئه‌وه‌ی کردوویه‌تی پێچه‌وانه‌بوو، فرمانه‌كه‌ی
قورسایي زیاتره‌، سییه‌م كۆمه‌له‌ بریتیه‌ له‌ هاوه‌ڵان، اجماع، سی
چه‌رخه‌كه‌، سه‌حابه‌، تابعین ، وه‌ تابعی تابعین .

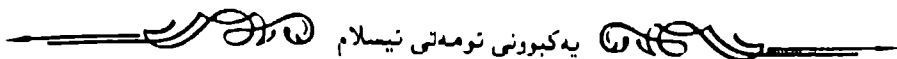
"اجماع" يش له‌م كۆمه‌له‌كه‌سانه‌ كه‌ سه‌حابه‌ن قورسایيان
زیاتره‌ وه‌ك له‌ تاكه‌ بۆ چوونێکی سه‌حابه‌یه‌ك . پاشان تابعی
تابعین وه‌ كۆتا كۆمه‌له‌ "قیاس" ه‌. ئه‌گه‌ر نه‌ت دۆزیوه‌ له‌ هه‌چ
كۆمه‌له‌یه‌ك له‌ كۆمه‌له‌كانی سه‌ره‌وه‌، له‌ قورئان، له‌ فهرموده‌، له‌
ژیانی سه‌حابه‌كان، وه‌ تابعین و تابعی تابعین. پاشان ده‌توانیت
قیاس به‌كار به‌یئیت "له‌یه‌ك چوون". بۆیه‌ شه‌ریعه‌ت ئه‌م چوار
شته‌یه‌ به‌ گشتی، قورئان ، فهرموده‌، هه‌چ فهرموده‌یه‌کی سه‌حیح

گەشتوون. ئەگەر لەویدا نەت دۆزیەو "پاشان چینی دواى ئەوان... " تابیعین، ئەگەر لەویدا نەت دۆزیەو "پاشان چینی دواى ئەوان... " تابیعى تابعین . پێویستە بەم شیۆهیه بێت. چونکە زۆربەى ئایەتەکانى قورئان، بۆ نمونە وشەى (مس) دوو مانای ھەیه جیماع، لەگەڵ بەریەك کەوتنى ئاسایی کاتى سەیری فەرمودەکە دەکەین کە جیماعە نەك بەریەکەوتنى ئاسایی و سادە. بەھەمان جۆر کاتى جیاوازی لە بۆچوندا ھەبوو. لە تیگەیشتنى ھەر ئایەتێکی قورئان پێویستە لێى تێگەین، ئەگەر ئایەتێکی تری روونکردنەوێ ھەبوو ئەو قورئان باشتەینە. ئەگەر نەبوو بچۆ بۆ فەرمودەى راستى پێغەمبەر.

ئەگەر لەوێشدا نەبوو، لە شیوازی ژیاى صەحابەکاندا، تابیعین، تابیعى تابیعین، تەواو. کەوايە بۆ سەلماندن بۆ "حجە" لە تیگەیشتن لە قورئان و فەرمودەى دروستى پێغەمبەر پێویستە گوێڕایەڵ بین بە گوێڕەى خوا و پێغەمبەرەکەى و سە لە فى صالحین . بەم شیۆهیه وەری دەگریت ئەگینا زۆربەى ئایەتەکانى قورئان

ده کړيت دوو مانای هه بېت هه روه کو ټايه تی ژماره ۱۶۹ ی سوره تی
ال عمران ده فہ رمویت: (... ټه وانه ی شه هید بوون، نه مردوون به لکو
زیندوون...) هه ندی که س ده لټن که وایه ده ژین. کاتیځ قسه یان
له گه ل ده که یت، ده لټن: ټه گه ر شه هید زیندوو بېت که وایه
پیغه مبه ریش زیندووه. لوجیکیکي ژور باشه! به لام صه حابه چوون
تیگه یشتون؟ صه حابه وایان داده نا که پیغه مبه ر زیندوو بېت؟
ټه وان ناشتیان، نوژیړیشیان له سره کرد. ته نانه ت شه هیده کانیش
که له جه نگاگاندا شه هید ده کران.

ټایا صه حابه کان نوژیړیان له سره نه ده کردن؟ نوژیړ له سره
که سیکی زیندوو ده کړیت؟ نا. که وایه ټه وهی قورټان ده یلټت:
(... زیندوون...) مانای وایه له پوژی دواپی ټه وان قازانجیان
کردووه، مانای وانیه به جه سته زیندوون. ټه گه ر به جه سته
زیندووبن، بوچی صه حابه کان ده یان ناشتن؟ بویه لیړه دا ټه گه ر
کران له ټایه ته قورټانیه که تیگه یشتیت که دوو بوچوون هه یه،
بگه پړوه بو قورټات و سونه ت، شتوازی صه حابه، سه له فی صالحین،

يەكبۇونى نۇمەتى نىسلام

ئىنجا ۋە لامەكەت دەست دەكەۋىت. ھىچ گرانى تىدا نى، ئاسانە.

پىۋىست ناكات ببىت بە زانا، بە لىكۆلىنەۋە ۋ بە ھەۋلدان، يەك تۆز

، يەك تۆز، زۆر نا.

چ ناويك له خۇمان بنين؟

ئىستا لايەنىكى ترى خەلك مەن كاتىك لىيان دەپرسىم: "ئىوھ
كىن، ئىوھ چىن؟" دەلىن: "ئىمە ئەھلى ھەدىتىن." دەلىم: "ئەھلى
ھەدىت ماناى چىە؟" دەلىن: "ئىمە ئەھلى قورئانين، وە سونەت،
قورئان و ھەدىت." دەلىم: "باشە، ئەگەر تۆ ئەھلى ھەدىتىت، ئەوھ
مەن بە باشى دەزانم بە خۆم بلیم ئەھلى ھەدىسى ھەجىج. چونكە
مەن گوپراپەلى قورئانم، وە ھەدىسى ھەجىج. خەلكى ترەن كە
شوین ھەدىسى لاوازش دەكەون، ھەروھە ھەدىسى مەوضوع.
ئەگەر تۆ دەتەوئیت ناوم لىبنىت مەن ئەھلى ھەدىسى ھەجىج.

سەپرکە، ئەھلى ھەدىت واتە كەسىك شوین ھەدىسى لاواز و
ھەدىسى مەوضوعیش بکەوئیت، بۆیە بە خۇیان دەلىن ئەھلى
ھەدىت، ئەگەر دەتەوئیت بە ناويك بانگم بکەیت مەن ئەھلى ھەدىسى
ھەجىج. بۆیە ئەگەر پرسىاریان لى بکەیت: "برام تۆ بە خۆت
دەلىت ئەھلى ھەدىت، واتە ئىوھ تەواون، گوپراپەلى قورئان و

سونه تن. باشه من پرسیار ده که م: "له چ ئایه تیکی قورئاندا خوا ده فەرمویت به خۆتان بلّین ئه هلی هه دیث؟" ده لّیت: "هیچ نادۆزینه وه." "هیچ هه دیسیکی هه حیج هه یه، که پیغه مبه ر بیّت بلّیت: به خۆتان بلّین ئه هلی هه دیث؟ هیچ وه لّام نه. له بهرئه وه من به خۆم نالّیم ئه هلی هه دیث. به خۆم ده لّیم موسلمان، که وایه من به ته وای ئه هلی هه دیسم. ئیوه. ۹۰٪، ۹۵٪ له وانه یه. ۹۸٪، من ته وای ئه هلی هه دیسم، ئه هلی هه دیسی هه حیج. باشه یان نا؟

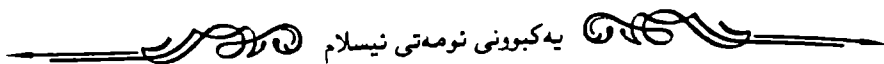
کۆمه لّیک خه لّکی تر هه ن به هه مان جۆری ئه هلی هه دیث، ده لّین ئیمه سه له فین. ده لّیم سه له فی؟ به لّی من سه له فیم. ده لّیم باشه سه له فی چیه؟ ده لّیت سه له فی واته شوین که وتنی سه له فی صالحین. ده لّیم منیش شوین سه له فی صالحین که وتووم. گوێپرایه لّی خوام وه پیغه مبه ره که ی وه سه له فی صالحین. چینی سه رده می پیغه مبه ر، وه چینی دوا ی ئه وان، وه چینی دوا ی ئه وان. به لّام دواتر لّی ده پرسم: "ئایا هیچ ئایه تی که هه یه له قورئاندا خودا به فەرمویت: به خۆتان بلّین سه له فی؟" ده لّیت: "نا." "هیچ فەرموده یه که هه یه

— به کبرونی نومه تی نیسلام —

که پیغه مبهري خوا بهرمویت: به خوتان بلین سه له فی؟ ده لیت
نا. به لام سه له فیه ک هات و فهرموده یه کی پیدام. پیغه مبهري
فهرموده یه تی "من سه له فیم" وه خویندیه وه، سه حیچی موسلیم.
که وایه سه رچاوه که م پییده. وتی باشه، سه یری سه حیچی
موسلیم کرد. با بگه ریښ، فهرموده یه ک هیه، سه حیچی موسلیم
ژماره ۲۴۵۰ یان شتیکی وا، دوو هه زار و چوار سهد و په نجا و
شتیک. فهرموده یه کی سه حیچه، به لام فهرموده یه کی دوو و
دریژه.

ئوه له نیوانه که یه تی. ته وای فهرموده که
ده لیت: "محمد (درودی خوی لی بیت) به فاتیمه ی وت (خوی لی
پازی بیت) که من سه له فیکی نایام بو تو."

باوک به کچی خوی ده لیت. پیغه مبهري (درودی خوی لی بیت) به
کچه که ی خوی فهرموو، فاتیمه (خوی لی پازی بیت)، من
سه له فیکی نایام. هه ر وه کو پیم وتن "سه له ف" به پیی وشه له
عه ره پیدا واته "پیشین" یان "پیشینان" بویه نه گهر من به

کچہ کہم بلّیم: من سہلہ فی تۆم. ہیچ کیّشہ یہ کی تیّدا نیہ. وہ
عہ رب کہ گاور بوون ئہ گہر بہ عہ رہ بی بہ کچہ کانیاں بلّین: ئیمہ
سہلہ فی ئیوہین. ہیچ کیّشہ یہ کی تیا نیہ. بۆیہ بہ پیّی وشہ ہیچ
کیّشہ یہ کی تیا نیہ. بہ لّام بہ پیّی نیسلام، پیّغہ مہر (درودی خوی
لیّ بیت) سہلہ فیّکی نایاب بوو بۆ کچہ کہ ی. بہ لّام لیّردا، ہموو
باوکیک لہ وانہ یہ نہ توانیّت ببیّت بہ پیشینیکی موسولمانی نایاب بۆ
کچہ کہ ی. لہ وانہ یہ کچہ کہ ی یا منالہ کانی بہ ئیمانتر بن وەک لہ
باوکیک کہ ی. بۆیہ ہموو باوکیک ناتوانیّت وا بہ کچہ کہ ی بلّیت.

بہ پیّی وشہ ئہ گہر لہ وشہ ی "سہلہ ف" تیّبگہین، بہ پیّی
زانایان، زانا مہزنہ کانی سہلہ فیہ کان دہلّین کہ بہ پیّی وشہ ئہ مرۆ
ہیچ کہ سیّک ناتوانیّت ببیّت بہ سہلہ فی، سہلہ ف لہ پیش ئیمہ
بوون. بۆیہ بہ راورد بہ وانہ ی پیشوو، ئیمہ خہلہ فین. ئیمہ دہ بین بہ
سہلہ ف بۆ منالہ کانمان، منالیّ منالہ کانمان، منالیّ منالیّ
منالہ کانمان. بۆیہ بہ تہ کنیکی دہ کریت ئیمہ سہلہ فی بین، بہ لّام بہ
پیّی نیسلام ناتوانین. بہ پیّی نیسلام ئیمہ خہلہ فین.

کاتیک چوم بۆ ئوسترالیا. یہ کہم جار کہ چوم بۆ ئستورالیا،
چوم بۆ وتاریک کۆمہ لیک برا هه بوون، ماشاء الله له سهر قورئان و
سونه بوون، فہرمودہی صہحیح. بانگیان کردم بۆ وتاریک. وه
ئاسایی ئیمہ وه لآمان دانہ وه. کہ دیین. وه گہ یشتینہ ئہ و شارہ،
من گلہ یی له و کۆمہ لہ برایہ ناکہم، ماشاء الله یان لی بیّت. شہو
گہ یشتین. من گروپی کامیراکہم له گہ لدا بوون، نوێژمان کرد. برایہ ک
وتی: "ئای، تۆ وه کو ئیمہ نوێژ دہ کہیت؟" وتم: "مہ بہ ستت چہ
نوێژ وه کو ئیوہ؟ من وه کو پیغہ مہر نوێژ دہ کہم." "ئہ و کۆمہ لہ
شوینکہ وتہی قورئان و فہرمودہی صہحیح بوون. پیویست بوو
چیان بوتایہ؟ ئیمہ شانازی دہ کہین کہ تۆ وه کو پیغہ مہر نوێژ
دہ کہیت؟ نہک وه کو من نوێژ دہ کہیت. هہرگیز پیشتہر نہم بینیبوو
نوێژ بکات، چہند سالہ نوێژ دہ کہم، بۆیہ وه کو ئہ و نوێژ ناکہم،
وه کو پیغہ مہر نوێژ دہ کہم. الحمد لله.

هہر وہا وه کو پیغہ مہر نوێژی دہ کرد. بہ لآم وتی: ہیتی تۆش
وه کو ئیمہ نوێژ دہ کہیت. تۆر دلّی خوۆش بوو. چونکہ کاتی

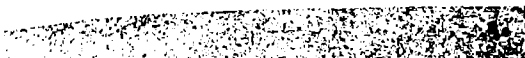
بانگیان کردم کاسیتہکانی منیان بینیبوو. دەیان زانی زاگیر باسی
دین بہ راوردکردن دەکات. بہ لئی زۆر باشہ، بہ لّام عہقیدہی منیان
نہ دەزانی. نہیان دەزانی چۆن نوێژ دەکەم. بۆیہ بہ نابہ دلّیہ وہ
بانگیان کردم. بہ لّام کاتیك منیان بینی نوێژ دەکەم، دلخۆش بوون.

ئاه، ئی تۆش وہ کو ئیمہ نوێژ دەکەیت. وتم نا من وہ کو
پێغەمبەر نوێژ دەکەم، بہ لّام ماشاءاللہ برای باش بوون. نانی
ئێوارەمان خوارد و وتاریکی باشمان ہەبوو. ہەمان بابەت، وتم من
شافیعی تەواوم، وہ کاتیك ہاتمہ سەر سەلەفی، وتم من سەلەفی
تەواوم، بہ لّام لە هیچ شوێنیکدا قورئان نالیت بە خۆتان بلّین
سەلەفی، یا هیچ حەدیسێکی صەحیح نیہ کە پێغەمبەر بفەرمویت بە
خۆتان بلّین سەلەفی، بۆیہ زۆر بەی براکان قسەکە میان قبول کرد،
جگہ لە یەك کەس، براہەك نارازی بوو. ھەموو براکانی تر ماشاءاللہ
وتیان: راستە زاگیری برامان، قسەکە تمان قبوولە. یەك برا پرسیری
لی کردم: "زاگیری برام، تۆ شیخ ناصرالدین الالبانی دەناسیت؟"

بەكبۇنى نۆمەتى نىسلام

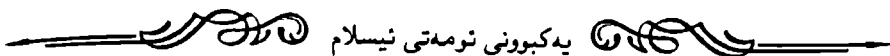
ۋەتەن: "بەلى دەيناسم." ۋەتەن: "بەلاتەۋە چۈنە؟" ۋەتەن: "ماشاءالله، يەككە لە موخەدىسە مەزنەكانى سەردەمى ئەمىر." چەند سالىك لە مەۋپىش كە شەيخ ناصرالدين لە ژيانابو. ۋەتەن: "ئە، پەيت باشە." ۋەتەن: "بەلى، زانا يەككى مەزنە، پەيزى دەگرم، خۆشمەدەۋەت." ۋەتەن: "باشە، قەسە يەككى ئەۋەت دەدەمى." چو بۇ ئىنتەرنەت، لە پەيگە albani.com فەتۋاكانى داۋنلۆد كەرد.

شەيخ ناصرالدين الألباني (خوای لى پازى پەيت) خۆشمەدەۋەت، بەگەرمى پەيزى دەگرم، نمونە يە، ماشاءالله. دوو جۆر زانا ھەن، جۆر يەككىيان دەلەت: "سەلە فى بوون فەرزە." ئەۋىش يەككە لەم جۆرە يان. يەككە لە توندەكان، كە دەلەت سەلە فى بوون فەرزە، بۇيە منىش ۋەتەن الحمد لله ھەر كەسى بۇم سەلمەتەت لە قورئان و فەرمودەى صەحىح، ئەمىر قەبۇلى دەكەم. بەلام سەيزى دەكەم ئەگەر يەككە بۇم سەلمەتەت لە قورئان و فەرمودەى صەحىح كە "فەرزە بە خۆت بىلەت سەلە فى" يان "فەرزە بە خۆت بىلەت ئەھلى ھەدەت" يان "فەرزە بە خۆت بىلەت ھەنە فى" يان "مالىكى" ئەۋە

بەخۆم دەلێم بە کردەوه من وام، بەلام وەکو ناووا باشە لام بە
خۆم بلێم "موسلمان". بۆیە کاتێک سەیری فەتواکانی شیخ
ناصرالدین الألبانی دەکەم، فەتوای زانا مەزنەکان باس دەکات
دەفەر مۆیت: "ئەبو داود لە فەرمودە یە کدا ئاماژەی پێ دەکات کە
٧٢ لایەن پەیدا دەبێت هەموویان دەچنە دۆزەخ، جگە لە یەکیکیان
کە (جماعة) یە.

"ئەگەر سەیری سەرچاوەش بکەیت "جماعة" واتە سێ
چینهکەی یەکەم، لە سەر چاوەی صەحیحی بوخاری. پازیم بەوه.
دەلێت: "ئیمام ئەبو حەنیفە فەرموویەتی کە "جماعة" واتە شوێن
کەوتنی پێگەی صەحابەکان، چینی دوا ی ئەو، پاشان چینی دوا
ئەو. سە لە فی صالحین. "وتم: من وا دهکەم. باسی دەقەکەی شیخ
"ابن تیمیة" دەکات کە "واجبه شوین سە لە فی صالحین بکەوین".
وتم: وا دهکەم. فەتواکەی ئیمام شافعی باسی دەکات کە "واجبة"
کە شوێنی سێ چەر خەکەی یەکەم بکەوین، پێشینی پاست پەو.
وتم من وا دهکەم، کێشەکە چیه. بەلام ئایا ئەوان وتویانە بە خۆت

بلى سەلە فى. ئەبو ھەنىفە ھەگىز وای نە وتوۋە. ئىمام شافىئى ھەگىز وای نە وتوۋە.

شىخ ابن تىمىيە ھەگىز وای نە وتوۋە، خەلك گۆرپويانە. ھەركىز وایان نە وتوۋە. بۆيە ئىستە ھېچ سەلماندىك نىيە لە قورئان و ھەرمودەى ھەھىچ كە بە خۆت بلى سەلە فى. "قياس" يك ھەيە، لۆجىكىكى شىخ ناصرالدين الأباني، ماشاء الله شىخ ناصرالدين الأباني نمونەيە، زانايەكى زۆر باشە. كۆرپكى پىرسىيار و ھەللام ھەبوۋە، ھەكو چۆن ئىمە كۆرپى پىرسىيار و ھەللامان ھەيە. ئەگەر بچىت بۆ سايتى شىخ ناصرالدين الأباني، ھەول دەدات بە لۆجىك باورپان پى بىكات كە بۆچى پىويستە بە خۆت بلىيت سەلە فى. پىرسىياردەكەن و شىخ ھەللام دەداتە ھە. شىخ ئەلئىت: "چىت؟" پىرسىياركەر: "موسلمانم." شىخ ناصرالدين الأباني: "چ جۆرپكى موسلمانىت؟ خەوارىجىت؟ موعتەزىلەيت؟ شىيەيت؟ رافىزىت؟ قەدەرىت؟ چ جۆرپكى موسلمانىت؟" پىرسىياركەر: "موسلمانىكم كە شوپن قورئان و سونەت كە وتووم." شىخ: "چ سونەتىك؟ ھەموو

لايەك دەلّەت شۆيّن قورئان و سونەت كەوتووین؟ خەوارىچ دەلّەت شۆيّن قورئان و سونەت كەوتووین. شیعە دەلّەت قورئان و سونەت. قەدەرى دەلّەت قورئان و سونەت. چ جۆرىكى قورئان و سونەت دەلّەت؟ "پرسىاركەر: "شۆيّن قورئان و سونەت كەوتووم بەو جۆرەى سەلەفى سالىح لىي تىگەشتوون. "شىخ: "بەلى، زۆر باشە، پىويستە شۆيّن قورئان و سونەت بكەوين بەو شىۆەيەى سەلەفى سالىح لىي تىگەشتوون.

بۆيە بۆ ئەم دىپرە دىژە، بە شىۆەيەكى كورت، وشەكە «سەلەفى» يە. وە گفتوگۆكە تەواو بوو. بە بۆچوونی سەلەفىەكان. گفتوگۆكە تەواو بوو. ئەگەر بچىنە سەر ئىنتەرنىت. مەن پىز لە شىخ ناصرالدين الأبانى دەگرم، زۆرەى وتارەكانم، كاتىك دەمەوێت لە فەرمودەيەك بکۆلمەو سەيرى ئەوەى ئەو دەكەم، پىزى دەگرم، ماشاءالله، خۆشم دەوێت، بە پىزە لەلام، بەلام بە بى تەقلید، تەقلید تەنها بۆ خودا و پىغەمبەرەكەيەتى. باشە، سەيركە، ئەمە لۆجىكە، ئەمە قىياسە. مەن دەلّەت بۆم بىسەلمىنە لە قورئان و سونەت، نەك

لّوجيك. سوپاس بۆ خوا، خودا په حمى به من كردووه به لّوجيك، سوپاس بۆ خوا. من زانانيم، خۆم به "طالب العلم" داده نيم. به لام خودا په حمى پيٰ كردووم كه سهردانى زۆربه ي زانايانم كردووه، جا زانا مه زنه كانى هيندستان بيت ، له ديوبه ندى بيت، زاناکانى سعوديه بيت، الحمدالله، زاناي شوينه كانى ترى جيهان بيت. خوا په حمى پيٰ كردوم كه بۆم په خساوه، كه دابنيشم له گه ل زانا مه زنه كانى ئه م سهرده مه. سوپاس بۆ خوا، به دانويشتن له گه لاياندا خودا زانبارى زياد كردووم، به لام هيشتا خويندكارم به زانباريه كى كه م و سنوردار. به لام لّوجيك هه يه، الحمدالله، خودا په حمى پيٰ كردووم به لّوجيك . بۆيه به پيٰ ئه وه، ئايا چ جوړه موسلمانتيكيت؟

خه واريجيت؟ موعته زيله يت؟ شيعه يت؟ قه ده ريت؟ سو فيت؟ له سهر ئه وه گفتوگو كوى برده وه. سه ير كهن، كاتى شيخ وه لامى دايه وه. پرسيار كهر: "به لام ئايا خودا نه ي فه مووه به خوتان بلين موسلمان؟" شيخ: "له و كاته دا يه ك جوړ ئيسلام هه بووه، ئيستات

گروپی جیاواز هەیه، لەبەر ئەوە فەرزه، واجبه که خوت به سه له فی دیاری بکهیت. " ئیستا نۆرهی وهلامی منه. گفتوگۆ لهویدا تهواو بوو. شیخ ناصرالدین الأبانى گفتوگۆکەى برده وه. بۆ من، گفتوگۆم له گەڵ مه کهن. بۆم بسه لمیئن له قورئان و سونهت یه کسه ر د. زاکیر نایک رازی ده بیئت. له گفتوگۆ کردن، سوپاس بۆ خوا، خوا هیدایه تی داوم. وهلامی من بۆ شیخ ناصرالدین الأبانى، پێزی ئەگرم، به راورد به و من هیچ نیم، دلۆپی ده ریایه ک نیم به راورد به شیخ ناصرالدین الأبانى. بۆیه تکایه هه له لیم تیمه گهن. له زۆربه ی وتاره کانم پشت به لیکنۆلینه وه کانى ئەو ده به ستم. بۆیه تکایه هه له لیم تیمه گهن. خوشمده ویت، پێزی ده گرم.

به لام به بى ته قلید. پێی ده لیم: " باشه، ئەگەر سه یری سه رده می میژووی پیغه مبه ر بکهیت. فەرموده یه کی پى نه وتووم، هیچ ئایه تیکی قورئانی بۆ باس نه کردووم که به خۆت بلاییت سه له فی. بۆیه وا نالیم. ئیستا لوجیک. له سه رده می پیغه مبه ر، دووپوه کان هه بوون، مونا فیه کان. باشه مونا فیه هه بوو، سه حابه کان

ناوهکه یان نه گۆږی. خه وارچ هه بوو، خه لک ئه م ناوه ی لی نان،
سه حابه کان هه ر به خۆیان دهوت موسلمان. ئایا سه حابه وتیان با
ناویکی تازه دابننن؟ نا، بهردهوام بوون له وهی به خۆیان بلنن
موسلمان. موخته زله هه بوون، خه لک هه ر به خۆیان دهوت
موسلمان.

بۆیه له و کاته شدا جیاوازی هه بووه. هه بووه یا نه بووه؟ ئیستا
با بچین بۆ پرسیاره که. شیخ ناصرالدین الأبنی وتی: "پتیسته
به خۆت بلنی سه له فی." ئه مه پرسیاره که مه: "کام سه له فی؟"
پرسیار ده که م: "ده زانن چه ند جۆر سه له فی هه یه؟ ئایا قرطوبیت؟
یان سوروریت؟ یان مه دخه لیت؟" ده توانم ناوی تری سه له فی بلنم.
سه یرکه، من دژی که س قسه ناکه م، تکایه هه له لیم تی مه که.
مه به ستم خراپ کردنی هه چ کامیان نیه. به ئام له سه له فیشدا گروپی
جیاواز هه یه. وه ئه گه ر بچیت بۆ به ریتانیا، ماشاء الله، سبحان الله،
الله اکبر، گروپی زۆر زۆر هه یه. له به رتانی هه ر گروپی شه ر له که ل
گروپه که ی تر ده کات و ده لێن سه له فیه که ی تر کافره، په نا به خوا.

كەوايە سەر بە كام سەلەفیت؟ ديسان. سەیركەن ھەر ناویك لە
خۆت بنییت سەر دەکیشتی بۆ جیاوازی، كە شیعه پەیدا بوو،
خەلك وتیان ئیمە سونین، ديسان گروپی "ئەھلى سونە و
جەماعەت" جیاپونەو، ھەنەفى، شافعی، ھەنبەلى، مالیکى،
ئىنجا سەلەفى، ئەھلى ھەدیت، دابەش بوون لە مانیشدا ھەيە. ھەر
كاتیک ناویك نرا لە لایەن مرقۇئەو، بەرەو جیا بوونەو
سەردەکیشتی. تەنانەت بە ناوی خواشەو موسولمان جیاوازیان
تى كەوتوو. خودا ئەوھى فەرموو.

بۆيە وا مەزانە ئەو ناوھى تۆ دەینییت جیاوازی تیناکەویت. وا
مەزانە كە خوا نایزانیت. خوا دەزانیت جیاوازی دروست دەبییت لە
نۇمەتى نىسلامدا. لە قورئاندا فەرمویەتى، پێغەمبەر پێش بینی
کردوو. تەنانەت پێغەمبەر نەیفەرموو بە خۆتان بلین ئەھلى
ھەدیت یا سەلەفى.

ئەھلى ھەدیت؟ كام ئەھلى ھەدیت؟ لە بۆمبای كە من خەلكى
ئەویم دوو ئەھلى ھەدیت ھەيە "جەمعیە ئەھلى ھەدیت" و "گروپی

ئە ھلی ھەدیث "کەوا یە ئیستا من سەر بە کام ئە ھلی ھەدیثیانم؟
ئە ھلی ھەدیسیکان گلەیی لە ئە ھلی ھەدیسه کە ی تریان دەکات.
سەیرکەن، من هیچ مەبەستم ئازاردانی ئە ھلی ھەدیث نیە. لەبەر
ئەو یە کە وێم بابەتە کە ھەستیارە. سویند بە خوا من تەنھا
دەمەوێت باسی خۆدا و پێغەمبەرە کە ی بکەم. ھەستت بەرامبەر
خراب نەبیّت. پێز لە شیخ ناصرالدین الأمانی دەگرم. پێز لە سەلە فی
دەگرم. لە ھەموو ئەو گروپانە ی کە ھە یە. پێویستە پازی بین کە
ئە ھلی ھەدیث و سەلە فی نزیکترین لە قورئان و سونەت. بە
شانازی ھە ئەو دەلیم. بەلام، کام سەلە فی؟ بۆ یە لەوانە یە لە
سەردەمی شیخ ناصرالدین الأمانی یە ک گروپی سەلە فی ھەبوو بیّت.
ئیستا چەند گروپیکن. "سوروی" "مەدخەلی" "قرطوبی".

ئیستا کتییێ تازە ھە یە "سەلە فی پاست"، "سەلە فی پاست".
کتیییم لە سەر دەعوە ی سەلە فی خویندەوہ "سەلە فی پاست".
'سەلە فی پاست' ی چی؟! دەزانن بەرنامە یە ک ی دەعوە مان ھەبوو لە
ۆمبای. خەلک لە شوینی جیاوازی جیھانەوہ بانگھێت کرابوون. لە

۵۰ بۆ ۹۰ ولاتی جیواز. وه زۆربه یان له زانکۆی مه دینه وه هاتبوون، ماشاء الله، له زانکۆی مه دینه وه، هه موویان... زیاتر له نیوهی سه له فی بوون، وه گفتوگومان کرد له وی. پرسیارم کرد، سه له فی ناویکی کورته به درێژی واته "من باوړم به قورئان و فهرموده هه یه به و جۆره ی سه له فی صالحین تیی گه شتووین" به کورتی "سه له فی".

بۆیه پرسیم: "سه له فی صالحین باشتن یان محمد (درودی خوای لی بیّت)؟ کامیان باشته؟" پییان وتم: "محمد (درودی خوای لی بیّت). "ئه ی که وایه بۆچی به خۆتان نالین "محمدی"؟ راسته یا هه له؟ له هیندستان به کی دهوتریت "محمدی"؟ ده زانیت؟ کی پله ی به رزتره محمد (درودی خوای لی بیّت) یان خوا؟ خوا. بۆیه ئه وه ی ملکه چی فرمانی خوا بیّت پیی دهوتریت "موسولمان" ئیمه ده زانین جیابونه وه هه یه له نیوان موسلمانان. به لام هه ر ناویک بنییت ده بیته هۆی جیوازی. له مه زه بی حه نه فیدا چوار خویندکار هه یه. له مه زه بی شافیعیدا "قدیم" و "جدید" هه یه. له ئه هلی حه دیثدا، چووم بۆ کشمیر کۆمه لیک ئه هلی حه دیث هه یه، چووم بۆ

كەريلا "موجاهيدىن" ھەيە. بە خۇيان نالېن ئەھلى ھەدىث بەلگە
"موجاهيدىن".

ئەگەر بچىت بۇ سەئۇدىيە بىلەن ئەھلى ھەدىث ، دەلەن ئەم
ئەھلى ھەدىسە تازەيە چىيە ؟ كۆمەلەنكى كەمى سەئۇدىيە دەزانن
كە ئەھلى ھەدىث چىيە . لاي ئەوان سەلەفى ھەيە . بەلام سەلەفى و
ئەھلى ھەدىث سەر بە يەك شىۋەن ، سەر بە يەكن ، بەلام لە ناودا
جىاوازن . لە ھەندى ولات "ئەنصارى" ، لە بەرچى ؟ بۆيە كاتىك
دەلەن بە خۇتان بىلەن سەلەفى ، ماناي وايە ئەھلى ھەدىث لە
ھىندستان سەلەفى نىن ؟ بۆيە بۇمان دەر دەكەوئىت كە ئەگەر
دەتەوئىت ناوئىك بىنەن لە جىيى "سەلەفى" "مەمدى" باشترە ، لە
جىيى "مەمدى" يش "موسلمان" . بۆيە دەلەن : "گويپايەلى خوا بن ،
گويپايەلى پىغەمبەر بن" بۆيە دەلەن من ، بۇ ناوان ، من وام لام
پەسندە بە خۇم بىلەن "موسلمان" ھەرئەو . لە سەرەتاو
"موسلمان" لە كۇتاو "موسلمان" . من ئازارى ھىچ برايەكى
موسلمانم نادەم ، ھەنەفى بىت يان شافىعى بىت يان ھەنبەلى بىت

یەکیبوونی نۆمەتی نیسلام

یان مالیکی بیّت یا ئەهلی حەدیث بیّت یان سەلەفی. ھەموو لایەکم
خۆشدەوێت، ھەموو برا موسڵمانەکانم خۆشدەوێت. من بۆ ئەو
لێرەنیم بۆ ئازاری ھەستی کەس بەدەم. بۆیە دەلێم (...وێرن بە
دەم بەرنامە یەکەوێ کە ھاوبەشە لە نیوان ئێمە و ئێوە شدا...) من
دەچم بە دەم بەرنامە ھاوبەشە کەوێ. پێز لە ئێمام ئەبو حەنیفە
دەگرم، ئێمام ئەحمەد بن حەنبەل، ئێمام مالیک، ئێمام شافعی،
پێز لە زانا مەزنەکان دەگرم. پێز لە سەلەفی صالحین دەگرم.
شۆینیان دەکەوم، سوپاس بۆ خوا. لە سەرەتاوە "موسولمان" لە
کۆتاوە "موسولمان".

دروستکردنی پیکخراو له ئیسلامدا

هۆکاری دووه می یهك نه بوون و لیكترازان بریتیه له: سهر به چ پیکخراویکیت؟ پیکخراو؟ من سهر به جه ماعه تی ئیسلامیم، من سهر به جه ماعه تی ته بلیغم، ئیخوانی. سهریکه ئه گهر شوین قورئان و سونهت بکه ویت به لām سهر به پیکخراوه که ی من نه بیت. من له گه لندا نیم. سهریکه، دروستکردنی پیکخراو هه له نیه له ئیسلامدا. ناوانانی پیکخراو "جه ماعه تی ئیسلامی" جه ماعه تی ئه هلی حه دیث کیشه نیه. ههر ناویك بی. "جه ماعه تی ئه هلی حه دیث" "جه ماعه تی ئیسلامی" یان ناویك سهر به ناوی شیخ ابن تیمیه، ههر ناویك، کیشه نیه.

به لām، ئه گهر پیکخراوه که شوین قورئان و سونهت که وتبیت به شیوازی سه له فی صالح، نه وه پیکخراویکی راسته. ئه گینا ههر ناویکی لی بنییت هه له یه، ئه گهر به ناوی ئیمام عومه ریشه وه بیت (خوای لی پازی بیت)، به ناوی ئیمام ابوبه کریشه وه بیت (خوای لی پازی

بیٲ)، به ناوی ابن تیمیه شه وه بیٲ (خوای لی پازی بیٲ)، به ناوی
 نه بو حه نیفه شه وه بیٲ (خوای لی پازی بیٲ) کیٲشه نیه. کیٲشه نیه
 نه گهر پیکخواوه که شوین قورئان و فه رموده ی صه حیج که وتبیٲ به
 تیگه یشتنی سه له فی صالح، نه وه پیکخواویکی راسته.

نه گهر نا، پیکخواوه که پرت بکه ره وه ئیتر ههر ناویکی هه بیٲ
 با به ناوی ابن تیمیه وه بیٲ، یا سه له فی، یا نه هلی حه دیٲ. بویه
 دروستکردنی پیکخواو هه له نیه له ئیسلامدا، چونکه ئیمه تایبته
 کراوین به ده عوه وه، کۆمه لیک تایبته کراون به چاکسازی وه،
 کۆمه لیک تایبته کراون به زانسته وه، کیٲشه نیه.

به لام نه گهر دوو پیکخواو ده عوه بکه ن، دوو پیکخواو
 هه ردوکیان شوین قورئان و سونه ت که ووتون، به لام له بهر نه وه ی
 سه ر به پیکخواوه که ی من نیه، من دژی نه وم. ده ست ده که م به
 فه توا نووسین، چ فه توا یه ک؟ که نه و که سه کافره. ته کفرکردن!
 راسته وخو ده زانن خه لک وتویه تی مه پۆن بو کۆپی "پیس". بۆچی؟
 له بهر نه وه ی سه ر به پیکخواوه که ی من نیه، نه گهر پیکخواوه که ی من
 بوو، نه وه باشه.

ئه گەر پێکخراوی ئه و کۆمه له بێ که من سه ر به ئه وانم، ئه وه
باشه. ئه گەر پێکخراوی جه ماعه ته که ی من نه بوو، ئه وه پێکخراویکی
باش نه، کۆرپکی باش نه. بۆچی؟ پێویسته سه یری خودا و
پێغه مبه ره که ی بکه ین. ئه گەر پێکخراوه که، کۆپه که شوین قورئان و
فه رموده ی سه حیح که وتبوون به شیوه ی تیگه شتنی سه له فی صالح
ئه وه پێکخراویکی راسته، کێشه نه. بۆیه پێکخراو دروستکردن
کێشه نه. ئه وه نه ی پێکخراوه که له سه ر قورئان و فه رموده ی
سه حیح بیّت. بۆیه ئه گەر ده ته ویت بچیته پێکخراویک، زۆر باشه بۆ
تۆ، که پێکخراوه که راست بێ یان له سه ر قورئان و فه رموده ی
سه حیح بیّت. ئه گەر جیاوازی له تیگه شتنی قورئان و هه دیثی
سه حیح هه بوو، پرسیا ری تیگه یشتنی سه له فی صالحین بکه
"پیشینی راست ره و" سیّ چه رخی به که م، ته واو. وه لّامه که
ئاسانه.

به لام خه لك فه توا ده دات، ته كفیرکردن. وه به گوێره ی
فه رموده ی پێغه مبه ر (درو دی خوا ی لی بیّت) له سه حیحی

بوخارى، بەرگى ۸، فەرمودەى ژمارە ۶۱۰۳، پېغەمبەر (درودى
خوای لى بىت) دەفەرموئىت: "ھەر موسولمانىك بە موسولمانىكى تر
بلىت كافر، ئەو دەگەرپىتەوہ بۆ خۆى."

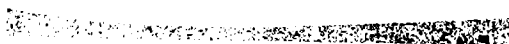
بۆيە بە پىي ئەمە، زانا مەزنەكان فەرموويانە كە نابىت تەكفىر
بكەيت. تەكفىر واتە بە موسولمانىك يا باوردارىكى تر بلىت كافرە
وہ فەتواى جؤراو جؤر ھەيە بۆ ئەم فەرمودانە كە بۆچوونى
"حافىز ابن حجر" دەفەرموئىت: "ئەو فەرمودەيەى صەحىحى
بوخارى كە دەفەرموئىت ئەگەر بە موسولمانىك بلىت كافر
دەگەرپىتەوہ بۆ خۆت." واتە كفرەكە دەگەرپىتەوہ بۆ خۆت، وہ تۆ
دەبىت بە كافر.

شىخ شوكانى فەرموويەتى: "بە باوردارىكى تر مەلئىن كافر ھەتا
سەلماندنەكە وەكو خۆرى بەيانى پۆشن دەبىت." تا ئەو ھندە
پۆشن دەبىت كە كافرى تەواوہ. سەلمىئرا . سەيركەن ، فەرزىيە
بە كافر بلىتى كافر . فەرزىيە، ئەگەر تۆ موسولمانىت ويەكك
كافرىبىت تۆ بۆ فەتوا دەدەيت؟ تەكفىر.

یہ کبرونی نومہ تی نیسلام

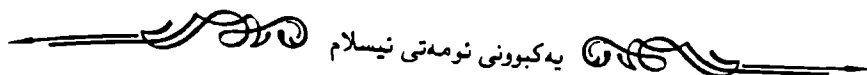
زۆربہی فہ توکان کہ باس دہ کرین ھەلەن. ھەروەکو باس کرد.
ئەو ھەندە پە یو ھەندە بە وشە "سە لە فی" یەو ھە یە ، دوو گروپ
لە زانا ھەن، گروپێک دەرلێن فەرزە، وە نمونە کە ی شیخ ناصرالدین
الابانیم ھینایەو ھە. دەر ھەوێت ئەو ھەش بزانیست کە شیخ "صالح
الفوزان" بە پێزە لە لام، زانایەکی ئەم سەر دەر ھە یە. ئەو دەرلێت بە
سە لە فی بانگ کردن فەرزە. تۆزێ کە مەتر نە ک زۆر توند "شیخ بن باز"
دەرلێت: باشە، کێشە نیە.

بە لام زاناکانی گروپەکانی تەر دەرلێن بە سە لە فی بانگ کردن
ھەلە یە، کۆمە لێک زانا کە باورپان بە قورئان و فەرمودە و سە لە فی
صالحین ھە یە. یە کە م جار قسە ی کە سێکم کرد کە بە پێزترینە لە
نیوان سە لە فیەکانی ئەم سەر دەر ھە، شیخ ابن تیمیہ. کتیبێک ھە یە
بە ناوی "بانگ کردن بۆ نیسلام و کاری بانگ خوازی" کە تیایدا ٤٠
فەرمودە باس کراو ھە، چلە م فەرمودە و کۆتا فەرمودە یەکی
ترمیزی بە ژمارە ٢٦٠٠ دەرلێت کە پێغەمبەری خوا، محمد (درودی
خوای لی بیت) فەرمو یە تی: "من پامینانم پی کراو ھە بە جەنگ، کە

بۆ ئیوه پاهینانم پئی کراوه. یه کهم "جه ماعه" یه ، "جه ماعه" واته
سی چهره که ی یه کهم، سه له فی صالحین. دووهم گوئیگرتن.
سییه، گوئیپایه لی کردن. چوارهم، هیجرت. پینجهم، جیهاد له
پینگای خوا(سبحانه وتعالی). وه هه ر که سیک بست ی لابتات و جیاواز
بیت له جه ماعه، ئه وه ملوانکه ی ئیسلامی له ملی خوی فریداوه، وه
هه ر که سیک هاوار بکاته که سیک ی تر جگه له خوا، ئه وه بانگت
ده کات بۆ ئاگری دۆزهخ."

شیخ ابن تیمیه ده لیت: "یه کیک له سه له ف ده فه رمویت: نازانم به
هوی کام دوو شته وه زیاتر سوپاسی خوا بکه م، بۆ ئه وه ی که منی
هیناوه ته ناو ئیسلام، که بووم به موسولمان، یان بۆ ئه وه ی که
منی پاراستوو له داهینه ران. ته نانه ت فه رموده ی پیشتر،
فه رموده یه کی ترمیزی یه که ده فه رمویت: "به هه ر ناویک بانگ
بکه ی جگه له وه ی خوا، ئه وه ی که خوا بانگی کردوی
"موسولمان" "باوردار"، "عبدالله" که واته چۆن ده لیت شیخ ابن
تیمیه ده لیت: به خۆت بلای سه له فی؟ ئه وه ی شیخ ابن تیمیه
ده لیت ئه وه یه که شوین سه له فی صالحین بکه وین.

یہ کپوونی نومہ تی نیسلام

باسی زانایہ کی تر تان بؤ ئە کەم، شیخ العثیمین . سەیرکەن،
ئەم زانایانە ئەستێرە ی گەشاوہ ی ئەم سەردەمەن . ئیستا لە
دوونیا نەماون. ناصرالدین الأمانی، شیخ ابن باز، شیخ العثیمین. لە

کتیبی Until When Will We Differ

کە کتیبی " (شیخ العثیمین) " ه لە پیشانگا کەیدا پێگە پێ
دراوہ . لە لاپەرە ٥٦، کە سێکی هیندی پرسیار لە شیخ العثیمین
دەکات: " لە ولاتی ئیمە خەڵک بانگەواز دەکات بؤ " ئیخوانی " و
" تەبلیغی "، ئایا ئەوان لە سەر حەقن یان نا ؟ شیخ وەڵام
دەداتەوہ: " ئەگەر هەر کەسێ بانگەوازی کرد بەرەو ئیخوانی، یا
تەبلیغی، یا سە لە فی، ئەوہ هەلە یە. " پرسیارە کە لە سەر سە لە فی
نەبوو، شیخ العثیمین نە یەشت ئەویشیان بلێ . هەر کەسێ بە
خۆی بلێ ئیخوانی، یان تەبلیغی، یان سە لە فی، بەرەو ئەوہ بانگەواز
بکات ، ئەوہ هەلە یە. ئەک من. سەیرکە، د. زاکیر نایک هیچ نیە لە
ئیسلامدا . من سفرم. شیخ العثیمین ، ماشاء اللہ، پلە ی هە یە. بۆیە
من شوین فەتواکە ی شیخ العثیمین دەکەوم . بۆیە ئەگەر هەر

سە لە فیه ک پەنجە بۆ من پادەکیشتی، پێویستە پەنجە بۆ شیخ
 العثیمینیش پابکیشتی. هەموو ئەم کەسانەش کە لە ئینتەرنێت
 ئەیبینن، نالین شیخ العثیمین فەرمویەتی بە خۆتان بلین سە لە فی،
 بە لکو دەلین فەرمویەتی شوین سە لە فی صالحین بکەون. بۆیە منیش
 ئەو دەلیم. بۆیە شیخ العثیمین هیچ کێشە ی نییە هەرکەسی شوین
 سە لە فی صالح بکەوێت. بەلام ئەگەر بۆئەو بانگەواز بکەیت کە
 بەخۆت بلێیت سە لە فی، دەفەرموێت: ئەو هەلەیه. بۆیە شیخ
 ناصرالدین الالبانی لە لایە ک دەفەرموێت: فەرزه. شیخ العثیمین:
 دەفەرموێت هەلەیه.

بەلام هەردووکیان پازین. هەروەها شیخ ناصرالدین
 الالبانی شەفەرموێت: ئەگەر بەخۆت بلێی سە لە فی و وابزانیت
 بەرزتریت، ئەو هەلەیه. هەروەها شیخ صالح الفوزان ئەفەرموێت:
 ئەگەر بلێیت من سە لە فیم و بەرزترم، ئەو هەلەیه. بۆیە ئەم
 گروپە ی سە لە فی کە دەلین سە لە فی بەرزە، هەرچەنە پازین کە بەخۆت
 بلێیت سە لە فی، بەلام پاشان بلێی من بەرزترم، من دەچمە
 بەهەشت، ئەوانی تر هەلەن، ئەو هەلەیه.

یہ کجیونی نورمہ تی نیسلام

شیخ صالح الفوزان، ناصر الدین البانی، شیخ بن باز. شیخ العثیمین له په نا ئه مان ده فہرمویت: نابی به خوټ بلئی سہ له فی . من وه کو شیخ العثیمین توند نیم. ئه گہر لیم پپرسن، ئه لیم : په سندتره به خوټ بلئی "موسلمان" ، ئه گہر که سیکیش به خوئی وت "سہ له فی" له هہندی باردا ده کریټ موباح بیټ. باشه، به کورتی نالیم حہرامہ. نالیم حہرامہ ، به لام په سندہ. له % ۱۰۰ سہ لامہ ته وشہی "موسلمان" به کار بهینین. زاناکان جیادہ بنہ وه، بوتریټ یان نہ وتریټ. ئه گہر که سیټک به کورتیہ کہی وتی له بری ئه وهی بلئیټ: من شوین قورئان وفہرمودہ وسہ له فی صالحین کہ وتووم، ده لیم: سہ له فیم، لایہ نہ سہ لامہ ته کہم وه هہموو گروپہ کانی تر بؤ دؤزه خ.

بہم شیوازہ هہ لہ یه. له بہر کورتی، ئه گہر بیشیلئی، موباحہ. نه که فہرز. من زیاتر له گہل فتوا کہی "شیخ صالح المنجد" م. ئه وه دلئیټ: ئه گہر وا به خوټ ده لئیټ بؤ تیگہ شتن له وهی سہر به داهینہ ران نیت، ئه وه هیچ کیشہ یه کی نیه، به لام ئه گہر یه کیټک وتی:

من سہ لہ فیم، باشترم، ئہ وہ ہلہ یہ۔ باسی فہ رمودہ یہ کی
 پیغہ مبر (درو دی خوی لی بیت) دہ کات لہ سہ ردمی مہ دینہ، شہر
 کہ وتہ نیوان "ئہ نصار" و "موہاجر" ہکان، بویہ ئہ نصارہ کہ
 وتی: "ئہ ی ئہ نصار ورن بہ لامہ وہ۔ موہاجرہ کہ وتی: ئہ ی
 موہاجرہ کان، ورن یارمہ تیم بہن۔ پیغہ مبر ہات تا بزانی،
 فہ رموی: ئہ مہ بانگہ وازہ بۆ جاہیلی۔ وک دہ شزانیت کہ بہ
 "ئہ نصار" بانگکردن خراب نیہ، بہ نگکردن بہ "موہاجر" خراب
 نیہ۔ بہ لام لہ بہر ئہ وہ ی لایہن دروست دہ کہن "ئہ ی ئہ نصار، ورن
 یارمہ تیم بہن"، "ئہ ی موہاجر ورن یارمہ تیم بہن"۔ پیغہ مبر
 فہ رموی: ئہ مہ بانگہ وازہ بۆ جاہیلی۔ لہ کاتیکدا "ئہ نصار" ناویکی باشہ،
 ئہ نصار واتہ یارمہ تیدہر، یارمہ تیدہ رانی محمد (درو دی خوی لی بیت)۔

موہاجر واتہ ئہ وانہ ی کۆچیان کرد لہ پینا و خوا و
 پیغہ مبرہ کہ ی۔ ناویکی باشہ۔ بہ لام ہیشتا پیغہ مبر فہ رموی
 حہ رامہ، بۆ ناساندنی ئہ وہ ی من بہر زترم۔ بہ پشت بہستن بہ مہ،
 من نالیم سہ لہ فی حہ رامہ، ہلہ لیّم تیمہ گہ، بہ لام سہ لامہ ترینیان

"موسولمان" ه. ئە گەر بۆی من سە لە فیم چە ند ناریکیە کم هە یە،
یان خۆم بە شت دە زانم ، ئە وە کێشە یە . لە وانه یە سەر بکێشی بۆ ..
لە وانه یە ... مە تر سیدار بیّت. بۆ یە پیغە مبه ر قە دە غە ی کرد.
بۆ یە سە لامه ترینیان ئە وە یە کە (... بە راستی من لە پیزی
موسولمانانم) بۆ یی کە من موسولمانم، ئە گینا دە توانم بۆ ییم حە نه فی
تە واوم، شافعی تە واوم، حە مبه لی تە واوم، مالیکی تە واوم، سە لە فی
تە واوم، ئە هلی حە دیسی تە واوم، کێشە نیە . بە لام وە کو ناو بە
خۆت بۆی "موسولمان".

بوچوونی زانا مہزنہ کان

نیمام شافیعی (خوای لی پازی بیئت) فرمویہ تی: "بو ہر ناویک کہ پال دہدریتہ پال تہو ناوہی خوا بانگی پی کردوہ، تہوہ ہر شتیکی تربیت، کوفرہ . تہنہا دہتوانن بہوہ بانگ بکن کہ خواو پیغہ مہرہ کی بانگیان پیکردوہ، ہیچی تر. ہرشتیکی تر کوفرہ . بہ لام تہگہر یہ کیک بہ ناویکی تر بانگ بکات، بہ نہ زانی بیئت، تہوہ کافر نیہ."

دہزانیٹ شیخ ابن تیمیہ چی دہ لیت؟ دہ لیت: "تہگہر یہ کیک کپنوش بہریت بو مرقفیک، وہ وابزانیٹ کہ تہوہ ٹاینہ، تہوہ بی بروا نابیت، مہگہر یہ کی بوی پوون بکاتہوہ و ہر بہردہوام بیئت." شیخ ابن تیمیہ چ کہ سایہ تہ کی مہزن!

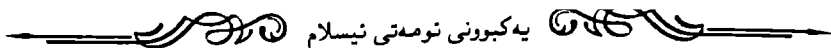
تہگہر زیاتر بخوینیتہوہ، "شیخ الشوکانی" فرمویہ تی: کہ تہگہر یہ کیک خلی نہویکرد بو یہ کیکی تر جگہ لہ خوا، بہ نہ زانی، تہوہ بی بروا نابیت."

محمد ابن وہاب (خوای لی پازی بیّت) فہرمویہ تی: "ئیّمہ بہو کہ سانہ نالّین بیّ باوہر کہ دہچہ میّنہ وہ بۆ قہبری عبدالقادر ، یا بۆ قہبری أحمد البدوی ، یان ئەوانہی وەك ئەوانن، کہ وایہ چۆن دہتوانین بہ وانہ بلّین بیّباوہر کہ شیرکیان نہ کردوہ؟"

ئیّمہ پیّمان وایہ کہ زانیاریمان ہہیہ و دہتوانین تہ کفیر بکہین، ئەو کافرہ، ئەو کافرہ و ہرودہا. حەز دہکەم بہ دوو فہرمودہی پیّغہ مہر (درودی خوای لیّ بیّت) کوتایی پیّ بیّنم. لہ صہ حیجی موسلیم، بہرگی ۳، فہرمودہی ژمارہ ۴۵۶۵ دا ہاتوہ کہ "عرفجہ" (خوای لیّ پازی بیّت) دہ فہرمویّت: "پیّغہ مہری خوا (درودی خوای لیّ بیّت) فہرمویہ تی کہ کاتیّک دیت کہ ئاژاوہ لہ کۆمہ لگہ دا پەیدا دہ بیّت، وە ہەر کاتیّک ہەرکەسیّک یەك پیزی ئومہ تی نیسلامی تیّکدا بہ شمشیر لیّی بدەن وە ئەگەر نہ وەستا بیکوژن.

لہ صہ حیجی البخاری، بہرگی ۴، فہرمودہی ژمارہ ۳۶۰۶ دا ہاتوہ کہ "حذیفہ بن الیمان" (خوای لیّ پازی بیّت) دہ فہرمویّت: "خەلك حەز دہکەن پرسیار لہ پیّغہ مہر بکہن کہ چی

باشه، به لّام من حەز دەکەم بپرسم که چی خراپە، لە ترسی ئەو هی تووشی نەبم. وە پرسیم لە پیڤەمبەر که: ئیمە لە سەردەمی نەزانی و حالیکێ خراپدا بووین، خوا دەروی خیری لی کردینەو، ئایا لە پاش ئەمە خراپە پەیدا دەبیت؟ پیڤەمبەر فەرموی: بە لی، خراپە پەیدا دەبیت. ئە ی ئایا باشە روو دەدات لە پاشی ئەو خراپە یە؟ پیڤەمبەر فەرموی: بە لی. بە لّام بە "دخن" هە . صەحابە که پرسى "دخن" چیه؟ پیڤەمبەر فەرموی: کۆمە لیک که س پەیدا دەبن که بانگەواز بو شتیک دەکەن که پینمایى من نیە. صەحابە که دەپرسیت: ئایە دواى ئەو خراپە روو دەدات؟

پیڤەمبەر (ﷺ) فەرموی: بە لی. خە لکێک پەیدا دەبن که بانگتان دەکەن بەرەو ئاگرى دۆزەخ. بۆیە حذیفە (خوای لی پازى بیت) دەپرسیت: ئە ی دەبیت چی بکەین؟ پیڤەمبەر دە فەرمویت: لایەنى کۆمە لی موسولمانان و پیشەواى ئەوان بگرە. صەحابە که پرسىار دەکات: ئە ی ئەگەر کۆمە لی موسولمان و پیشەوا نە بوون؟ وە لّامە که ی پیڤەمبەر بریتىە لە: ئەگەر هیچ کۆمە لیکى موسولمان

—~~~~~ يه کيږونی نومتهی نیسلام ~~~~~—

يان پيشه وانه بوو نه وه خوټ به دوور بگره له هه موو لايه نه كان،
ته نانه ته گهر بگا به وهی ناچاری بووی که باوهش بکيهيت به
قه دی داري کدا هه تا ده گيهيت به خوا (سبحانه وتعاله) له پوڅی
دوايدا.

وآخر دعوانا أن الحمد لله ربی العالمین

ناومرۇك

بابەت	ژمارە
پېشەكى رېئوئىن	۳
پېشەكى نووسەر	۵
ھۆكۈمەتنى جىياۋى نىۋان موسولمانان	۱۰
ئايا چوار مەزھەبەكە كامىيان راستن؟	۱۹
دروستکردنى لايەن ئە ئىسلامدا	۷۷
چ ئاۋىك ئە خۇمان بىنئىن؟	۸۴
دروست کردنى رېكخراۋ ئە ئىسلامدا	۱۰۲
بۇچوۋنى زانا مەزنىەكان	۱۱۳
ناومرۇك	۱۱۷